

KATEGORIA OBIEKTU BUDOWLANEGO – X – budynki kultu religijnego, jak: kościoły, kaplice, klasztory, cerkwie, zbory, synagogi, meczety oraz domy pogrzebowe, krematoria	Egzemplarz 01
---	-------------------------

PROJEKT ZAGOSPODAROWANIA TERENU I ARCHITEKTONICZNO-BUDOWLANY

Nazwa obiektu budowlanego:	
PROJEKT ARCHITEKTONICZNO-BUDOWLANY TERMOMODERNIZACJI KOŚCIOŁA P.W. ŚW WOJCIECHA BISKUPA MECZENNIKA W SZCZEPANKOWIE GM ŚNIADOWO wpis do rej. zabytków woj. podlaskiego pod nr A-583, dec. z dnia 20,12,1964 r.	
Lokalizacja obiektu budowlanego:	
Gmina:	Śniadowo
Obręb:	Szczepankowo
Numer działki:	1297 i 1298 (identyfikator 200707_2.0030.1297 i 200707_2.0030.1298)
KW	LM1L/00026090/5w sądzie rejonowym w Łomży

Inwestor:	Parafia Rzymsko-katolicka p.w. św. Wojciecha Biskupa Męczennika w Szczepankowie
Adres Inwestora:	18-411 Śniadowo, Szczepankowo 17

Projektanci:			
Imię i nazwisko:	numery i tytuły tomów,	specj., nr upr.bud..	Podpis:
mgr inż. arch. Magdalena Muszyńska	projekt arch.-bud. branża architektoniczna	architektoniczna PO/kk/106/05	
inż. Romuald Muszyński	projekt arch.-bud. branża konstrukcyjna	konstrukc.-bud. Bł 170/77	
Inż. Jarosław Pankowski	Projektant elektryczna branża	P.I.I.B. WAM/IE/0067/08 upr. WAM/0014/PWOE/10	

Szczepankowo 10.12.2023

CZĘŚĆ 1

PROJEKT

ZAGOSPODAROWANIA DZIAŁKI

PROJEKT ARCHITEKTONICZNO-BUDOWLANY

TERMOMODERNIZACJI KOŚCIOŁA

P.W. ŚW WOJCIECHA BISKUPA MECZENNIKA W SZCZEPANKOWIE

GM ŚNIADOWO

Lokalizacja:

SZCZEPANKOWO

dz.nr. 1297 i 1298

Inwestor:

Parafia Rzymsko-katolicka p.w. św. Wojciecha Biskupa Męczennika w Szczepankowie

18-411 Śniadowo, Szczepankowo 17

Projektant:

SPIS ZAWARTOŚCI PROJEKTU:

Spis treści: strona

Lp	Spis treści	str
1	Część opisowa	4
1.1	Określenie przedmiotu zamierzenia budowlanego	4
1.2	Określenie istniejącego stanu zagospodarowania działki lub terenu	4
1.3	Projektowane zagospodarowanie działki lub terenu	4
1.4	Zestawienie powierzchni	5
1.5	Ograniczenia lub zakazy w zabudowie i zagospodarowaniu terenu	5
1.6	Wpływ eksploatacji górniczej	5
1.7	Ochrona przeciwpożarowa	5
1.8	Obszar oddziaływania obiektu i zagrożenia dla środowiska oraz higieny i zdrowia	7
2	Część rysunkowa	7
2.1	Projekt zagospodarowania terenu	7

OPIS TECHNICZNY

DO PROJEKTU ZAGOSPODAROWANIA DZIAŁKI

1. Część opisowa

1.1. Określenie przedmiotu zamierzenia budowlanego

TERMOMODERNIZACJI KOŚCIOŁA P.W. ŚW WOJCIECHA BISKUPA MECZENNIKA W SZCZEPANKOWIE

1.2. Określenie istniejącego stanu zagospodarowania działki lub terenu.

Przedmiotowy teren mieści na działce nr 1297 i 1298 w miejscowości Szczepankowo, Powiat łomżyński, Gmina Śniadowo. Budynek kościoła zlokalizowany na działce nr 1297, wielobocznej, dłuższy bok na osi wschód – zachód, wejście główne od strony zachodniej. Od strony zachodniej, północnej oraz wschodniej teren graniczy z działkami drogowymi. Od strony południowo-wschodniej graniczy z terenem zabudowanym. Teren działki otoczony jest murem.

Teren posiada dostęp do drogi publicznej, jest stosunkowo płaski, zagospodarowany alejkami wraz z latarniami oświetleniowymi, ścieżkami prowadzącymi do innych wyjść z terenu działki. Wokół budynku znajduje się alejka piesza tworząca obejście, poprowadzona wzdłuż terenu zielonego, porośniętego drzewami, roślinnością krzewiastą oraz trawami.

Na działce nr 1297 przewiduje się jedynie prace ziemne, polegające na doprowadzeniu przewodu elektrycznego od paneli fotowoltanicznych do centrali elektrycznej znajdującej się w zakrystii kościoła.

Działka nr 1298 na której znajduje się budynek plebani, przylegająca do działki nr 1297, stanowić będzie miejsce pobudowania instalacji fotowoltanicznej i zbiornika retencyjnego PEHD o pojemności 20 m³ do wody deszczowej wyposażonego w pompę zanurzeniową

1.3. Projektowane zagospodarowanie działki lub terenu

1.3.1. Urządzenia budowlane związane z obiektami budowlanymi.

Elementy uzbrojenia terenu, instalacje zewnętrzne: **sieć wodociągowa, kanalizacja deszczowa, sieć elektroenergetyczna, ogrzewanie, ciepła woda użytkowa, sieć gazowa, gospodarka odpadami.**

1.3.2. Sposób odprowadzania lub oczyszczania ścieków.

Brak kanalizacji sanitarnej na działce.

1.3.3. Sposób odprowadzania wód opadowych.

Obecnie odprowadzone na pole na działce nr 1297 z rynien i rur spustowych kościoła. Planowane wybudowanie zbiornika retencyjnego o pojemności 20 m³ do wody deszczowej wyposażonego w pompę zanurzeniową.

1.3.4. Układ komunikacyjny i dostęp do drogi publicznej.

Bez zmian. Częściowo brukowana nawierzchnia działki umożliwia jedynie ruch pojazdów technicznych, prywatnych i komunikację pieszą. Asfaltowy parking od strony południowo-zachodniej kościoła.

1.3.5. Parametry techniczne sieci i urządzeń uzbrojenia terenu.

- **sieć wodociągowa** – z sieci miejskiej
- **kanalizacja deszczowa** – gminna
- **sieć elektroenergetyczna** – z istniejącego przyłącza
- **ogrzewanie, ciepła woda użytkowa** – kotłownia
- **sieć gazowa** – dwa zbiorniki podziemne na działce nr 1298

- gospodarka odpadami – bez zmian

1.3.6. Ukształtowanie terenu i układ zieleni.

Deniwelacja w granicach działek wynosząca ~1,0 m nie zmienia się. Brukowana nawierzchnia działki zostanie.

1.4. Zestawienie powierzchni działka nr. 1297 obręb 200707_2.0030.1297 Szczepankowo

- powierzchnia terenu	4.205m²
- powierzchnia zabudowy kościoła	884m ²
- powierzchnia zabudowy kapliczki	21,5m ²
Powierzchnia zabudowy łącznie	905,5m²
- powierzchnia terenów utwardzonych (ścieżki, schody)	775,8m ²
- powierzchnia opaski kamiennej	150,5m ²
- powierzchnia terenów zielonych	2.373,2m ² = ~ 56% powierzchni terenu

działka nr. 1298 obręb 200707_2.0030.1297 Szczepankowo

- powierzchnia terenu	46.900 m²
- powierzchnia zabudowy plebanii	265 m ²
- powierzchnia zabudowy stodoły I	184,1 m ²
- powierzchnia zabudowy stodoły II	98,5 m ²

1.5. Ograniczenia lub zakazy w zabudowie i zagospodarowaniu terenu

Obiekt jest wpisany do rejestru zabytków.

1.6. Wpływ eksploatacji górniczej

Nie występuje.

1.7. Ochrona przeciwpożarowa

Wg §4 ust 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 września 2021 r. w sprawie uzgadniania projektu zagospodarowania działki lub terenu, projektu architektoniczno-budowlanego, projektu technicznego oraz projektu urządzenia przeciwpożarowego pod względem ochrony przeciwpożarowej (Dz. U. z 2021 r., poz. 1722).

1.7.1. Dane ogólne.

Działka nr 1297

powierzchnia zabudowy:	905,5 m²
powierzchnia nie zabudowana:	2.373,2 m ²
wysokość najwyższego budynku na działce:	25,67 m
liczba kondygnacji podziemnych:.....	1
liczba kondygnacji nadziemnych:.....	2
Budynek wysoki (W) (H>25 m < 55m od poziomu terenu przy najniżej położonym wejściu)	

Działka nr 1298

powierzchnia zabudowy:	265 m²
powierzchnia nie zabudowana:	46 735 m ²
wysokość najwyższego budynku na działce:	8 m
liczba kondygnacji podziemnych:.....	2

liczba kondygnacji nadziemnych:..... 2

1.7.2. Klasyfikacja pożarowa projektowanego budynku z uwagi na przeznaczenie i sposób użytkowania

Budynek na działce nr 1297 obręb 200707_2.0030.1297 Szczepankowo będzie zakwalifikowany jako budynek kultu religijnego - kategoria zagrożenia ludzi ZL I.

1.7.3. Klasa odporności pożarowej oraz odporności ogniowej i stopień rozprzestrzeniania ognia

Klasa odporności pożarowej budynku „B” (na podst. §212 ust. 3 przepisów techn.-bud. (Dz. U. z 2022 r., poz. 1225);

- klasa odporności pożarowej budynku „B” (na podst. §212 ust. 3 przepisów techn.-bud. (Dz. U. z 2022 r., poz. 1225);

•

Klasa odporności pożarowej budynku	Klasa odporności ogniowej elementów budynku ^{4) *)}					
	Gł. nośna	Konstr. dachu	Gł. nośna	Konstr. ściana zewn. 1), 2)	Gł. nośna	przekrycie dachu ³⁾
B	R 120	B	R 120	B	R 120	B

*) Z zastrzeżeniem §219 ust. 1 (przykrycie dachu o powierzchni większej niż 1.000 m² powinno być nierozprzestrzeniające ognia, a palna izolacja cieplna prz45ekrycia powinna być oddzielona od wnętrza budynku przegrodą o klasie odporności ogniowej nie niższej niż RE 15)

Oznaczenia w tabeli:

R-nośność ogniowa (w minutach), określona zgodnie z Polską Normą dotyczącą zasad ustalania klas odporności ogniowej elementów budynku,

E-szczelność ogniowa (w minutach), określona jw.,

I-izolacyjność ogniowa (w minutach), określona jw.,

(-) nie stawia się wymagań

¹⁾ Jeżeli przegroda jest częścią głównej konstrukcji nośnej, powinna spełniać także kryteria nośności ogniowej (R) odpowiednio do wymagań

zawartych w kol. 2 i 3 dla danej klasy odporności pożarowej budynku.

²⁾ Klasa odporności ogniowej dotyczy pasa między kondygnacyjnego wraz z połączeniem ze stropem.

³⁾ Wymagania nie dotyczą nasświetli dachowych, świetlików, lukarn i okien połaciowych (z zastrzeżeniem §218 WT), jeśli otwory w połaci dachowej nie zajmują więcej niż 20 % jej powierzchni; nie dotyczą także budynku, w którym nad najwyższą kondygnacją znajduje się strop albo inna przegroda, spełniająca kryteria określone w kol. 4.

⁴⁾ Klasa odporności ogniowej dotyczy elementów wraz z uszczelnieniami złączy i dylatacjami.

- stopień rozprzestrzeniania ognia przez elementy budowlane

Wszystkie elementy budowli będą nierozprzestrzeniające ognia (NRO).

Elementy budowli, o których mowa wyżej powinny być:

- wykonane z wyrobów klasy reakcji na ogień: A1; A2-s1,d0; A2-s2,d0; A2-s3,d0; B-s1,d0; Bs-2,d0 oraz Bs-3,d0;
- przykrycie dachu klasy reakcji na ogień: BROOF (t1).

1.7.4. Występowanie materiałów wybuchowych oraz ocena zagrożenia wybuchem

Materiały wybuchowe i wyroby pirotechniczne:

Nie dotyczy.

Ocena zagrożenia wybuchem:

Według oświadczenia inwestora w budynku i na terenach przyległych nie będą prowadzone procesy technologiczne z użyciem materiałów mogących wytworzyć mieszaniny wybuchowe. W związku z powyższym inwestor odstąpił od dokonania oceny zagrożenia wybuchem (wskazania pomieszczeń zagrożonych wybuchem oraz wyznaczenia w pomieszczeniach i przestrzeniach zewnętrznych odpowiednich stref zagrożenia wybuchem). Budynki nie będą posiadały pomieszczeń zagrożonych wybuchem.

oddzielenia przeciwpożarowego obu budynków, tj. wykonana jest z materiałów niepalnych, nierozprzestrzeniających ogień w klasie odporności ogniowej REI 240.

1.7.6. Przygotowanie obiektu do prowadzenia działań ratowniczych

Drogi pożarowe oraz dojścia dla ekip ratowniczych

Jakkolwiek droga pożarowa o utwardzonej nawierzchni, umożliwiająca dojazd o każdej porze roku pojazdów jednostek ochrony przeciwpożarowej do przedmiotowego terenu nie jest wymagana, to swobodny dojazd do budynku, o każdej porze roku, drogą o utwardzonej i odpowiednio wytrzymałej nawierzchni jest zapewniony od strony parkingu.

Zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru,

Miejsce usytuowania hydrantów zewnętrznych – 55 m.

1.7.7. Rozwiązania zamienne (w stosunku do wymagań ochrony przeciwpożarowej zastosowanych na podstawie zgody, o której mowa w art. 6c pkt 1 lub 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej, w zakresie rozwiązań objętych projektem architektoniczno-budowlanym).

Nie dotyczy

1.8. Obszar oddziaływania obiektu i zagrożenia dla środowiska oraz higieny i zdrowia.

Obszar oddziaływania obiektu budowlanego zgodnie z Art. 20 Prawa budowlanego, od 28 czerwca 2015 r.:

Planowane prace projektowe nie zmieniają obecnej funkcji istniejącego obiektu.

Poszanowanie, występujących w obszarze oddziaływania obiektu, uzasadnionych interesów osób trzecich:

Realizacja przedmiotowej inwestycji nie powoduje ograniczenia dostępu do drogi publicznej, możliwości korzystania z wody, kanalizacji, energii elektrycznej i ciepłej oraz środków łączności przez osoby trzecie w obszarze oddziaływania obiektu budowlanego. Ponadto nie wpływa negatywnie na dostęp światła dziennego do pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi (zgodnie z §13.1 rozporządzenia w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie). lokalizacja miejsc postojowych (zgodnie z §18 i 19 w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie), usytuowanie miejsca gromadzenia odpadów stałych (zgodnie z §23.1 rozporządzenia w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie) lokalizacja zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe (zgodnie z §36.1 rozporządzenia w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie), oraz pozostałe rozwiązania techniczne, usytuowanie budynku oraz sposób zagospodarowania terenu nie powodują uciążliwości związanych z hałasem, wibracjami, zakłóceniami elektrycznymi i promieniowaniem, a także zanieczyszczeniem powietrza, wody i gleby.

2. Oświadczenie o sporządzeniu projektu zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zasadami wiedzy technicznej.

Projekt zagospodarowania terenu na działce nr 1297 obręb 200707_2.0030.1297 Szczepankowo i nr 1298 obręb 200707_2.0030.1298 Szczepankowo sporządzono zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zasadami wiedzy technicznej

CZĘŚĆ 1

PROJEKT ARCHITEKTONICZNO-BUDOWLANY

TERMOMODERNIZACJI KOŚCIOŁA

P.W. ŚW WOJCIECHA BISKUPA MECZENNIKA W SZCZEPANKOWIE

GM ŚNIADOWO

Lokalizacja:

SZCZEPANKOWO
dz.nr. 1297 i 1298

Inwestor:

Parafia Rzymsko-katolicka p.w. św. Wojciecha Biskupa Męczennika w Szczepankowie
18-411 Śniadowo, Szczepankowo 17

PROJEKTOWANIE I NADZÓR INWESTORSKI
inż. Romuald Muszyński
specjalność konstrukcyjna
Nr upr. Bt. 170/70 z dn. 29.12.1977
12-200 Pisz, MALDANIN 18c
tel. 087 42324 77, kom. 601 859 371
NIP 849-102-37-75 REGON 790036440

inż. arch. Romuald Muszyński
PROJEKTANT
upr. architektonicznej bez ograniczeń
upr. PO-0941

Projektant:

SPIS ZAWARTOŚCI PROJEKTU:

Lp	Spis treści	str
1	Dane ogólne	12
1.1	Podstawa formalno-prawna opracowania	12
1.2	Przedmiot i cel opracowania	12
1.3	Inwestor	12
1.4	Podstawa merytoryczna	12
2	Część opisowa	12
2.1	Rodzaj i kategoria obiektu	12
2.2	Sposób użytkowania	12
2.3	Układ przestrzenny oraz forma architektoniczna	12
2.4	Zakres zamierzenia budowlanego	32
2.5	Charakterystyczne parametry obiektu	34
2.6	Ochrona pożarowa	34
2.7	Warunki korzystania z obiektu przez osoby niepełnosprawne	38
2.8	Wpływ obiektu na środowisko i jego wykorzystywanie oraz na zdrowie ludzi i obiekty sąsiednie	38
6	Dokumentacja fotograficzna	40
7	Dokumentacja rysunkowa	54

OPIS TECHNICZNY DO PROJEKTU ARCHITEKTONICZNO -BUDOWLANEGO

1. DANE OGÓLNE

1.1. Podstawa formalno-prawna opracowania

Podstawą formalno-prawną niniejszej dokumentacji projektowej jest zlecenie zawarte z Inwestorem na wykonanie projektu budowlanego w zakresie koniecznym do uzyskania pozwolenia na budowę.

1.2 . Przedmiot i cel opracowania

Przedmiotem opracowania jest: „Projekt architektoniczno-budowlany termomodernizacji kościoła p.w. św Wojciecha biskupa męczennika w Szczepankowie gm Śniadowo.”

1.3. Inwestor

Parafia Rzymsko-katolicka p.w. św Wojciecha biskupa męczennika w Szczepankowie 18-411 Śniadowo, Szczepankowo 17.

1.4. Podstawa merytoryczna

Podstawę merytoryczną stanowią:

- wytyczne programowe otrzymane od inwestora podczas procesu projektowego.
- inwentaryzacja architektoniczno–budowlana wykonana przez arch. Olgę Shtranine
- audyt energetyczny budynku, mgr inż. Robert Cebula, grudzień 2023 r..

2. Część opisowa

2.1. Rodzaj i kategoria obiektu

X – budynki kultu religijnego, jak: kościoły, kaplice, klasztory, cerkwie, zbory, synagogi, meczety oraz domy pogrzebowe, krematoria

2.2. Sposób użytkowania.

Bez zmian, kościół.

2.3. Układ przestrzenny oraz forma architektoniczna

2.3.1. Stan istniejący

Kościół położony jest po zachodniej stronie głównej drogi prowadzącej ze Śniadowa do Chojn (a dalej - Łomży lub Miastkowa), w centrum wsi, pośrodku dawnego cmentarza przykościelnego o wielobocznym planie. Obrzeża placu, otoczonego kamiennym ogrodzeniem, porastają drzewa iglaste i liściaste. Kościół jest orientowany.

Kościół jest trójnawowa bazyliką o czteroprzęstowym korpusie nawowym na planie zbliżonym do kwadratu i trzyprzęstowym, zamkniętym prosto, prezbiterium, na przedłużeniu nawy głównej. Przęśla prezbiterium i nawy mają zbliżone wymiary, jednak oś nawy, w odniesieniu do osi prezbiterium, jest odchylona. Ściany nie łączą się pod kątem prostym przez co korpus nawowy dowiązany do nieco ukośnej ściany zach. prezbiterium, w planie tworzy raczej romb. Od zachodu, na osi nawy głównej - węższa wieża, założona na planie zbliżonym do prostokąta. Do ściany północnej prezbiterium, na całej jej szerokości, przylegają kolejno, zakrystia (licząc od wsch.), jej kruchta i skarbiec. Każde z pomieszczeń jest jednoprzestrzenne. Wszystkie posiadają szerokość zbliżoną do nawy. Ich ściany północne są równoległe do ściany prezbiterium a, oddzielona przyporą ściana pn nawy pn, równoległa do ścian wzdłużnych korpusu, biegnie nieco ukośnie tworząc wglębny uskok na styku ze skarbcem. Od pd, do drugiego przęsła nawy przylega kwadratowa w planie kruchta. Grubość murów obwodowych poszczególnych części składowych kościoła (prezbiterium, zakrystii i skarbcza, naw bocznych) jest zbliżona i wynosi około 112 cm. Grubsze są filary międzynawowe (około 145 cm) i pogrubione odcinkowo ściany boczne wieży. Cieńsze ściany wydzielające klatkę schodową ze schodami na wieżę posiadają grubość około 60 cm co odpowiada dł. 2 wozówek. Zdecydowanie cieńsze są mury kruchty południowej. Kościół opięty jest szkarpami o różnicowanej grubości i formie.

Bryła kościoła jest zwarta, o potężnym wydłużonym korpusie nawowym, w którym dominuje nawa główna połączona z prezbiterium tej samej wysokości i szerokości, pod wysokim wspólnym dachem siodłowym. Nawy boczne, połowę niższe od głównej, nakryte dość niskimi dachami pulpitowymi, przylegają na całą długość nawy, a od północy, są kontynuacją bryły aneksów przylegających do prezbiterium. Ciąg pomieszczeń wzdłuż boku nawy i prezbiterium potęguje wrażenie masywności korpusu i dominacji akcentów wertykalnych. Dwukrotnie wyższa od nawy, pięciokondygnacyjna wieża, na skutek tego, nie jest dominująca, a jedynie zamyka bryłę nawy głównej od zachodu. Również szczyty, o płynnych liniach esownic, bardziej zdobią niż uwysmuklają dzwonnice czyniąc z niej element raczej drugorzędny. Inaczej szczyt wschodni, zachował lekkie gotyckie proporcje dzięki sterczyńcom, a mimo tego wydaje się monumentalny.

Przypory są różnicowane. Prezbiterium, jedynie od wschodu i południa opinają szkarpy trzyuskokowe. Z nich tylko jedna, wspierająca narożnik pd-wsch., jest ustawiona ukośnie. Narożnik pn-wsch. podpierają dwie prostopadłe szkarpy. Ukośne przypory, opinają też narożniki wieży od zach i sięgają one na wysokość dwóch kondygnacji. Specyficzne przypory wspierają styk nawy i wieży. Składają się z dwóch oddzielnych struktur – niższa przypora oplata narożnik nawy głównej od zachodu i z boku. Ponad nią przypora-wspornik w narożu wieży, zwęża się uskokowo, wtapiając ostatecznie w ścianę nawy na wysokości fryzu. Podobne uskokowe zakończenie posiada filar-sterczyzna szczytu wsch. Elewacje naw bocznych i aneksów przy prezbiterium bardziej dzielą na przęsła niż podpierają jednokondygnacyjne, płaskie szkarpy, górami przypominające lizeny rozszerzające się ku dołowi, w narożnikach oplatające ściany z dwóch stron. W elewacji południowej brak

przypór w przeszle, do którego przylega kruchta. Jest ona opięta dwuuskokowymi szkarpami w narożnikach od pd.

Elewacje są wymurowane z cegły ceramicznej w wątku wendyjskim lub gotyckim z użyciem w licu, jako ozdoby, kamieni – w większości ozdobnych lub okrągłych - oraz z użyciem tynku dla podkreślenia elementów artykulacji. Ściany obecnie bez widocznego cokołu, zwieńczone są tynkowanym wgłębnym fryzem podokapowym i profilowanym gzymsem. W wielu miejscach zachowała się fuga o formie trójkątnej. Widoczne są też obszary tynku gruboziarnistego pomalowanego na czerwono-ceglasty kolor oraz fragmenty cienkiego tynku cementowego. W licu prezbiterium, nawy głównej i wieży widoczne są otwory maculcowe częściowo zasłonięte cegłą. Fryz podokapowy w poszczególnych częściach składowych kościoła, posiada różną wysokość. Najwyższy jest w nawie głównej (prawdopodobnie wys. 4 cegły), nieco niższy w prezbiterium (wys. 3 warstw cegły?) i w nawach bocznych (jedynie 2 warstwy cegły?). Fryz wieży jest bardziej ozdobny. Jego górną krawędź stanowią kształtki trójkątne.

Podział na przeszła odzwierciedlają przypory, z wyjątkiem nawy głównej, oraz wtórnie ich pozbawionej, północnej ściany prezbiterium. Przypory mają zróżnicowaną postać, co częściowo należy wiązać z ich przekształceniami. Przykryte są pulpitowymi daszkami i blachą. Niektóre posiadają w zwieńczeniu gzyms w formie wałka z kształtki (prezbiterium, nawy głównej i wieży) lub nawet pas z półwałka występujący przed lico (przypora dzieląca nawę i prezbiterium). W północnej szkarpie wieży jest zamurowany obecnie otwór z przeźroczem w formie krzyża greckiego.

W korpusie i prezbiterium, okna umieszczone są po jednym na osi przeszle. Ściana północna prezbiterium ich nie posiada, tak jak przeszla, w których wykonano portale. Wyjątkowo w fasadzie wieży, występują po dwa okna w przeszłach drugiej i ostatniej kondygnacji, a pozostałe nie są umieszczone symetrycznie. Nawet fasadę, zazwyczaj komponowaną osiowo, podporządkowano funkcji wnętrza i częściowo zrezygnowano z symetrii. Małe okienka pozwalają z zewnątrz śledzić komunikację, a duże są przesunięte by z nią nie kolidować. Okna 3. i 4. kondygnacji odsunięte są od narożnika pd-zach. W którym na kolejnych piętrach skumulowano urządzenia grzewcze i komin. Wschodnie okno prezbiterium jest osadzone wyżej niż okna południowe i ma nieco inne proporcje.

Część okien została zamurowana i funkcjonuje jako blendy.

Jedynie okna prezbiterium są ostrołuczne i oczywiście, przekształcone do formy neogotyckiej, oraz okna nawy pn a także okna neogotyckiej kruchty. Okna nawy pd i wieży są zamknięte łukiem pełnym, chociaż, z powodu charakterystycznego poszerzenia łuku u jego podstawy, wydają się odcinkowe o bardzo wysokiej strzałce. Poszerzenie to wynika ze stosowanej tu techniki budowy łuku, polegającej na oparciu krążyny bezpośrednio na murze. Technika ta była stosowana również przy wznoszeniu okien ostrołucznych, stąd ich kształt jest bliski formie „oślego grzbietu”. Okna prezbiterium, nawy południowej oraz 2. i 3. kondygnacji wieży posiadają ościeża głęboko rozglifione, a okna nawy głównej, pozostałe duże okna wieży, okulus nawy pd – uskokowe. Niestety, w wieży uskoki ościeży zasłonięto żaluzjami umieszczonymi w licu. Okna neogotyckie nawy pn są posiadają profilowane obramowanie a okna kruchty jedynie uskokowe. Poza wieżą, okna

obwiedzione są opaskami tynkowymi a ich ościeża pokryte tynkiem i bielone. Wyjątkowy kształt ma okno dawnego skarbcza, obecnie Kaplicy Kolatorskiej, umieszczone w 3. przęśle nawy pn., na osi, a właściwie pośrodku tego przęsła – małe okienko o wykroju czwórliścia. Forma ta powtórzona została w zmniejszeniu, w portalu przedsionka zakrystii wykonanym w sąsiednim, 2. przęśle, w polu tympanonu ponad prostokątnym otworem wejścia. Występuje również w kaplicy z poł. XIX w. na cmentarzu przykościelnym. Nawa pd od wsch. posiada okulus. Stolarka okienna drewniana, jest współczesna - została wykonana z powtórzeniem podziałów stolarki neogotyckiej. Okna prezbiterium są metalowe z bardzo cienkich listew o rysunku maswerku ze zgeometryzowaną rozetą. Pochodzą zapewne z okresu 1906-1913 z czasów wykonania polichromii widocznej na fotografii wnętrza wykonanej po 1913 r.

Blendy - zamknięte łukiem pełnym, pojedyncze, zdwojone lub w formie biforyjnego nadwieszenia - stosowane są jako główna artykulacja przy zdobieniu szczytów i to zarówno gotyckiego szczytu wschodniego i półszczytów naw bocznych, jak i szczytu wieży przy czym te ostatnie zamknięte są łukiem odcinkowym. Mała półkolista blenda wykonana jest w szkarpie pn-wsch prezbiterium.

Portal zachodni mieści główne wejście do kościoła. Jego pierwotna forma jest przekształcona i obecnie posiada wykrój półkolisty w przejściu a w cementowym obramowaniu - koszowy. Obramowanie posiada pozostałości dawnych uskoków, w większości rozkuty. Współczesne dwuskrzydłowe drzwi prowadzą do przyziemia wieży przykrytego stropem, a stamtąd poprzez prostokątne przejście – do nawy.

Wnętrze.

Układ przestrzenny naw jest bazylikowy. Wysokie wnętrze nawy i otwartego szerokim i przysadzistym łukiem tęczowym prezbiterium przykryte są stropem z fasetą umieszczonym na jednym poziomie. Obszerna nawa główna, połączona z bocznymi czterema parami ostrołucznych szerokich i przysadzistych arkad. Arkady, o podobnym wykroju do łuku tęczy lecz bardziej przysadziste, mają trzyuskokowe ościeże od strony nawy głównej. Oparte są na trzech parach filarów i dwóch parach półfilarów. Jedyną oprócz nich i wysoko umieszczonych małych okien artykulacją ścian, są proste lizeny biegnące od posadzki do sufitu. Surową formę lizen urozmaica ich wysoki, płaski cokół ukośnie przechodzący po bokach w płaszczyznę ścian. Lizeny nie mają jednak idealnie prostego przebiegu – dopasowują się do płaszczyzny ściany, a ta na dwóch poziomach ulega spłyceniu (nad arkadami i poniżej parapetów okien).

Wnętrze oświetlają głównie duże okna prezbiterium od pd i wysoko niewielkie okna nawy środkowej umieszczone w głębokich rozglifionych ościeżach. Nawy boczne, również przykryte stropem z fasetą, w odniesieniu do jasnej, obszernej przestrzeni nawy głównej i prezbiterium – wydają się dużo niższe i pozostają w półmroku. Płaszczyzny ich ścian są nierozczłonkowane a jedynie przeprute oknami w głębokich glifach, większymi od okien nawy głównej.

Prezbiterium, oddzielone od nawy dwoma stopniami, podzielone w połowie swej długości metalową kratą komunijną i w tym miejscu podniesione o kolejny stopień. Powierzchnie tych dwóch poziomów przykrywa terakota o odmiennych wzorach: w części sąsiadującej z nawą to jasnokremowe oktogony z grafitowymi małymi kwadratami, a części z ołtarzem

głównym bordiura z ornamentem esownicowym obramiająca posadzkę: w kwadratowe pola wpisane są czwórliście z geometrycznym motywem lilii. Żelazna balustrada wydzielająca część kapłańską utworzona jest z prostokątnych przęseł z dekoracją osadzoną na poprzecznych prętach: czwórliściem z prętów wolutowo wywiniętych do wnętrza oraz rozetkami na skrzyżowaniu prętów. Jej forma nawiązuje do esownic posadzki co sugeruje zbliżony czas postania tych elementów. Z tego czasu pochodzi też betonowa lamperia z gzymsem oraz medaliony z postaciami świętych w nawie.

W ścianie pn prezbiterium usytuowane są dwa portale, z których wschodni, skromniejszy prowadzi do zakrystii, zaś bardzo ozdobny portal zach., bliższy nawie – do Kaplicy Kolatorskiej. Zakrystia przykryta jest wysoko opartym stropem z fasetą. Pośrodku sufitu umieszczono gipsową rozetę. Drzwi zakrystii – zarówno do prezbiterium jak i przedsionka – analogiczne, umieszczone w prostokątnych otworach, konstrukcji ramowo-płycinowej o profilowanych prostokątnych płycinach, zawieszone na zawiasach czopowych. Tworzą jednolity wystrój wnętrza zakrystii wraz z jej szafami, supraportą połączoną z szafami wnękowymi, drewnianą zabudową narożnika z misą na wodę. Ostrołuczne okno w rozglifionych węgarach, umieszczone jest wysoko, pośrodku ściany. Posadzka terakotowa jest taka jak w zach. części prezbiterium (1913 r.). Kaplica Kolatorska przykryta jest sklepieniem kolebkowym. Jej wnętrze oświetla okienko o czwórlistnym wykroju umieszczone w głębokich rozglifionych ościeżach. Posadzka terakotowa w kaplicy jest analogiczna do opisanej w zakrystii. W ścianie zachodniej wykonane są szafy wnękowe, pośrodku ściany wschodniej – półkoliste wejście do przedsionka wspólnego dla zakrystii i kaplicy. Drzwi do przedsionka są gotyckie, obite blachą z kratownicą i ćwiekami. W przedsionku, sklepionym kolebkowo, znajduje się zejście do krypty zamykane drewnianymi zamocowanymi w drewnianej konstrukcji podłogi.

W nawie pd, w ścianie zach. znajduje się prostokątne wejście na wieżę. Szerokie wygodne schody jednobiegowe z cegły i drewna, umieszczone w oddzielnie przybudowanej klatce schodowej, prowadzą z nawy pd wzdłuż jej ściany zachodniej na pierwszą kondygnację wieży raz na drewnianą emporę chóru muzycznego nadwieszoną nad zachodnim przęsłem nawy głównej.

Drugą kondygnację wieży zajmuje jednoprzestrzenne, przykryte stropem belkowym nagim, pomieszczenie z zamurowaną ostrołuczną, szeroką emporą od strony nawy, oraz zamurowanymi trzema oknami w rozglifionych ościeżach. Jego ściany są ceglane, zbudowane w wątku mieszanym: wendyjskim i gotyckim. W narożniku pd-zach jest kominek z murowaną z cegły kapą a w pn-zach. - wejście do wnęki w szkarpie z zamurowanym otworem oraz korytarz z ceglanyymi schodami w grubości muru, wzdłuż ściany pn. Schody o stopniach z cegły ustawionej *na sztorc* prowadzi do pomieszczenia w 3. kondygnacji, o ceglanych ścianach, przykrytego stropem belkowym nagim. W narożniku pd-zach. zachowały się ślady po kominku z kapą, której zakończenie znajduje się już na kolejnej kondygnacji wieży, gdzie połączona jest z kominem. Okna w pomieszczeniach tych dwóch kondygnacji posiadają rozglifione ościeża. W ścianie pd na 3. kondygnacji (z kominkiem) okno, obecnie zamurowane, umieszczone jest w dużej wnęcie zamkniętej łukiem odcinkowym. Schody na 4. i 5. Kondygnację mają stopnie z cegły gotyckiej ułożonej

na płask. W ostatniej kondygnacji, otwory dzwonne mają proste ościeża w których zachował się tynk.

Więźba nad nawą i prezbiterium jest jednorodna, storczykowa i zbudowana została najprawdopodobniej w 1740 r. co ustalono na podstawie ekspertyzy zawierającej badania dendrochronologiczne (M. Warchoł, 2015). Więźba nad wieżą wykonana została trzy lata później (1743). Konstrukcje nad nawami bocznymi nie są wydatowane.

2.3.2. Historia

3. (na podstawie opracowania mgr Anny Lorek „Badania architektoniczne kościoła pw. Św. Wojciecha BM w Szczepankowie”)

Wieś Szczepankowo była własnością benedyktynów płockich od XII w. Darowizny dokonał biskup płocki Werner w 1169 r. Parafia i pierwszy, drewniany kościół w Szczepankowie zbudowany przez benedyktynów został ufundowany zdaniem R. Kunkla¹ najprawdopodobniej u schyłku XII w. Istnienie w pocz. XIII w. parafii i świątyni potwierdza pochodzący z kościoła w Szczepankowie romański krzyż ołtarzowy lub procesyjny wykonany w Limoges.²

Akta wizytacji kościelnych wymieniają późniejszy rok fundacji kościoła. Jak podaje wizytacja³ z 1709 r. kościół „ma być fundowany przez (...) księdza Wojanskiego Kanclerza Ksiąząt Mazowieckich at in Scriptisconventualibus legi 1242 a częścią przez Przewielebnych Opatów Płockich jako osobliwych patronów tego kościoła którzy zwykli ex antiquo temu kościołowi dobrze czynić.”⁴ Taką datę erekcji budowli podaje również Katalog Zabytków Sztuki w Polsce⁵.

Rok rozpoczęcia budowy obecnego kościoła nie został w pełni ustalony. Według wizytacji z 1693 r. istniejący murowany kościół został wzniesiony w **1537** r. przez opata Łukasza: „W Szczepankowie kościół ufundowany i należący do płockiego opactwa benedyktyńskiego św. Wojciecha, wystawiony z muru do dziś w pierwotnej postaci w 1537 r. przez opata Łukasza, archidiakona w Dobrzyniu nad Wisłą.”⁶

1. Plakiety emaliowane z krucyfiksu ze Szczepankowa, XIII w. z Limoges, Zbiory TONZP Instytut Sztuki Polskiej Akademii Nauk w Warszawie, negatyw B8547.

¹Kunkel R.M., Kościół w Szczepankowie, „Mazowsze”, 2000, R. VIII, nr 13, s. 75-84; Kunkel R.M., Architektura gotycka na Mazowszu, Warszawa 2006.

² Krzyż z Limoges jest eksponatem Muzeum Narodowego w Krakowie;

³Akta wizytacji z 1709, sygn. Archiwum Diecezjalne w Płocku, A.V. 260 oraz późniejsze.

⁴ Akta wizytacji z 1709 roku. Archiwum Diecezjalne w Płocku,

⁵ Katalog zabytków sztuki w Polsce, woj. łomżyńskie, p. red. M. Kałamajskiej-Saed, Łomża i okolice, opr. I. Galicka, H. Sygietyńska, Warszawa 1982., s. 161;

⁶Akta wizytacji z 1693, Archiwum Diecezjalne w Płocku, sygn AV 47, fragment wg tłum. M.Wardzyński;

Jego budowę kontynuował i doprowadził do obecnego kształtu wraz z budową wieży, jego następca „Joanne DziedzickiAbbatePlocen”⁷. R. Kunkel⁸ uważa, że wznoszenie obecnej świątyni rozpoczęto w **1546** r. za czasów opata Jana Dziedzickiego, po ukończeniu budowy kościoła opactwa benedyktynów pw. św. Wojciecha w Płocku.⁹ Budowniczym był „brat Łukasz zwany Murator.”¹⁰ Budowę przeprowadzano etapami, począwszy od prezbiterium, następnie powstała korpus nawowy i zachodnia wieża na co, zdaniem badacza, wskazują źródła dotyczące opactwa płockiego¹¹ oraz odmienność techniki budowy, form poszczególnych części kościoła. Podobieństwo warsztatu budowy szczytów wschodnich kościołów opactwa benedyktynów w Płocku oraz w Szczepankowie, wskazane również przez Z. KałamajskąSaed,¹² zdaje się potwierdzać tezę R. Kunkla o rozpoczęciu budowy prezbiterium w 1546 r. Wobec tych ustaleń data konsekracji kościoła podana przez Katalog Zabytków Sztuki w Polsce¹³ na **1547** r. jest niepewna.

XVII w. /wizytacje 1609, 1693/

Wizytacja z **1609**¹⁴ r. jest niezwykle cenna, gdyż opisuje kościół parafialny w Szczepankowie noszący wówczas wezwanie św. Małgorzaty, po około 50 latach od jego budowy. Kościół, pod patronatem opactwa benedyktynów w Płocku był konsekrowany, murowany, z sześcioma kolumnami, przykryty stropem z desek (*clausaligneisasserib[us]*).¹⁵ W prezbiterium strop był malowany (*picta in presbyterio*). Kościół posiadał okna żelazne – czyli szklone w ołowiu – wszystkie zniszczone i potrzebujące reperacji – i czworo drzwi. Podłogę miał prostą (*pavimentiinudis*).

Chór (tu: prezbiterium) od korpusu oddzielały malowane drewniane kratki. Grupa Ukrzyżowania opisana w wizytacji jako umieszczony pośrodku kościoła *Imago Crucifixi* oraz *B.V. i S.Joanne* znajdowała się zapewne w łuku tęczowym. Cyboryum umieszczone było w murze po stronie Ewangelii wewnątrz? wymalowane, zamknięte. Ołtarze były cztery, dwa z nich – konsekrowane.

Organy (*instrument[um] music[um]*) były wystawione, lecz uszkodzone/zniszczone.¹⁶

⁷ Akta wizytacji z 1693, Archiwum Diecezjalne w Płocku, sygn AV 47;

⁸ Kunkel R.M., *Architektura gotycka na Mazowszu*, Warszawa 2006. Kunkel R.M., *Kościół w Szczepankowie*, „Mazowsze”, 2000, R. VIII, nr 13, s. 75-84;

⁹ W 1545 r. dopiero król Zygmunt na prośbę opata Jana Dziedzickiego podarował plac pod budowę domu, Nowowiejski A.J., *Płock*, Płock 1930, s. 546;

¹⁰ Nowowiejski A.J., *Płock*, Płock 1930, s. 552; wśród posiadłości benedyktynów płockich wymienia „Szczepankowo pod Łomżą z kościołem, gdzie brat Łukasz zw. Murator, rozpoczął za rządów opata Jana Dziedzickiego budowę nowego murowanego kościoła w 1546 r.

¹¹ Nowowiejski A.J., *Płock*, Płock 1930, s. 543;

¹² Katalog zabytków sztuki w Polsce, woj. łomżyńskie, p. red. M. Kałamajskiej-Saed, Łomża i okolice, opr. I. Galicka, H. Sygietyńska, Warszawa 1982, s. 161;

¹³ Katalog zabytków sztuki w Polsce, s. 161;

¹⁴ Akta wizytacji z 1609, Archiwum Diecezjalne w Płocku, sygn AV 10;

¹⁵ *Clausa* - mowa tu zapewne o przekryciu, zamknięciu – na taką interpretację pozwala dalsza opis w tej wizytacji przekrycia zakrystii – w tym przypadku użyto słowa *clausas* zamknięcie „Sactistias (...) testitudine [testudo=sklepienie¹⁵] clausas”. Również wizytacji z 1693 r., wyraźnie mowa o „Tabulatum in medioecclesiaasseritumartepictoriadecens” [w XVII i XVIII określenie *strop taflowany* oznaczało, że pułap wykonany był z desek z listwami, na ich stykach tworzącymi układ kwadratowych pól lub pułap był belkowy z poprzeczkami? (kościół św. Michała w Hildesheim; fot archiwalne z Europeana)

¹⁶ Akta wizytacji z 1609, sygn AV 10; Archiwum Diecezjalne w Płocku;

Dwie zakrystie murowane, z żelaznymi drzwiami, przykryte sklepieniem, posiadały okna zabezpieczone żelaznymi kratami. Kościół przykrywał dach ceramiczny.¹⁷ W murowanej dzwonnicy były trzy działające dzwony.

Drewniane ossarium na cmentarzu przykościelnym posiadało dach z desek. Cmentarz przykościelny ogrodzony drewnianymi deskami, o czterech wejściach, wzmocniony został drewnianymi kratami.

Kilkanaście lat później przypuszczalnie w 1618 r. przebudowano szczyty wieży.¹⁸ W 1677 r. biskup Płocki Tomasz Ujejski powołał przy kościele Bractwo Różańcowe.¹⁹

Wizytacja z 1693r. mówi o dwóch etapach budowy kościoła rozpoczętej przez opata Łukasza w 1537 a kontynuowanej i ukończonej wraz z wieżą od frontu przez opata Jana Dziedzickiego. Opisano kościół dość znacznej długości i szerokości, z wieżą, w której były dzwony, z sygnaturką (*turricula*) umieszczoną pośrodku dachu kościoła. „W połowie muru/ściany krata, po stronie gdzie kaplica fundatorów skromna, i ze starości pochylająca się ku ziemi.” Murowane, zewnętrzne przypory²⁰ wymagały reperacji.

Kościół wewnątrz był pobielony (*ab intra dealbata*). Posiadał pułap ułożony z desek, pośrodku kościoła z desek lub bali ozdobionych *artepictoria* ²¹ (*Tabulatum in medioecclesiaasseritumartepictoriadecent*). Deski/bale były w dobrym stanie bez zmian, bez przedziurawień, ale w części (*a partibisvero*) za kolumnami były uszkodzone.

Podłoga w środku w okolicach? ołtarza była ceglana (*lateritis*), dawna, w części środkowej - zbudowana z drewnianych desek/bali (*asseritis*)

Kościół posiadał 8 okien (zapewne w nawie), a w prezbiterium (*primo choro*) cztery większe. W drugiej jego części (*secundo vero parte*) nazywanej drugim chórem (*secundo choro*) cztery (*dalej fr. rękopisu nieczytelny*). Para drzwi została przywrócona odnowiona.

Ambona (*suggestum*) rzeźbiarsko opracowana, nie elegancka, usytuowana [była] w połowie kościoła od strony północnej ze stopniami i baldachimem w kształcie korony - baldachimu z desek (...)²²

W kościele były dwa balkony/chór (*tribunabina*).²³ „Jeden z organami (*organaria*), na ścianie południowej [prezbiterium], z instrumentem o 6 głosach, w dobrym stanie (...) Nad drzwiami

¹⁷Tectum - dach, pokrycie – wg Marka Witruwiusza Polliona o budownictwie ksiąg dziesięć przekładu na język polski Edwarda hr Baczyńskiego, t. 1. 1740

¹⁸ Katalog zabytków sztuki w Polsce, s. 60.

¹⁹ Słownik geograficzny Królestwa Polskiego, t. XI, Warszawa 1890, s. 841.

²⁰Columnismuratissuffultaabextra, reparationeindigentibus. wg tłum. M. Wardzyńskiego chodzi o przypory. przypory

²¹ Dalej zdanie jest nieczytelne – jego fragment sugeruje, że fundatorem malowidła był Dziedzicki. (...) DziedzickifundatorisEcclasiae (...)

²²Suggest[us] sculptorioopere fact[is] non inelegans, (...) posit[is] ~~et~~parietemseptemtrionevers[is]” tłum. M. Wardzyński;

²³ Tłumaczenia wg Słownika łaciny Kościelnej 1948; tribuna - trybuna, mównica, galeria, chór;

zachodnimi znajdował się drugi chór śpiewaczy (*tribunacantoria*) od ściany do ściany, ze schodami wewnątrz jego murów.²⁴

Dwie zakrystie murowane, przylegały do ścian kościoła. Jedna, w której przechowywane były kościelne naczynia, szaty (*inventarisecclesie*) posiadała drzwi żelazne i jedno okno. Przykryta była sklepieniem (*tabulato in fornucemalte*), nie posiadała podłogi (*pavimentonullo*). Druga zakrystia, sąsiadująca i przyległa do Bractwa Różańcowego (?) (...), w której umieszczono meble tego Bractwa, była żelaznymi drzwiami i przykryta murowanym sklepieniem.

W kościele były nadal cztery ołtarze: Ołtarz Wielki BM Dolorosa, św. Różańca, św. Anny, św. Józefa.

Drewniane ossarium w całości przykryte dachem, było w dobrym stanie.

XVIII w.

W 1701 r.²⁵ kościół potrzebował „zwierzchney sukienki alias pokrycia dobrego.” Opis budowli jest oszczędny. Informuje jedynie, że podłoga *in primo choro* cegłami wyłożona *in secundo vero* deskami/balami (*asseribus*). Zakrystia jest po stronie ewangelii, murowana, z drzwiami żelaznymi, sklepiona (*arce ad claudendum*). *Olea Sacrum* umieszczone są za ołtarzem wielkim po stronie Ewangelii, w sklepionej wnęce z żelaznym zamknięciem.

W kościele było pięć ołtarzy. Chrzcielnica usytuowana była „między dwiema kolumnami kratkami otoczona.”²⁶ W dzwonnicy były trzy dzwony, a mały dzwonek „w kopule” (sygnaturce?).

Na cmentarzu od wschodu kościoła znajdowało się drewniane ossarium.

Wkrótce kościół pw. św. Wojciecha i Małgorzaty za ks. Walerego Żółtowskiego został częściowo „poprawiony” nadal jednak potrzebował większego kosztu i *expensi*”. W 1709 r.²⁷ ksiądz opisał kościół:

“(…) Kościół jest częścią przeze mnie Księdza Valentego Żółtowskiego poprawiony potrzebuje jednak większego kosztu i *expensi* Na co *ex perceptis non sufficit* wystawiłem Pachy które są pobok kościoła dwie alias²⁸, Kaplice w iedney Ołtarz transfigurationis Christi Dni. w drugiey Ołtarz Sanctis Anna około Kościoła Filarów Murowanych Cztery. Chorwielky na który Przeniesiony iest Pozytyw z małego choru bo był zły Kopuła na Kościele deskami pobita y Czerwono pomalowana Krzyż na nieyZielaznywiatrz złamał Kościół sam iest dostatni tylko Intraty y dostatku na reparationi ni ma.”

W przestrzeni nawy (Chórze Wielkim) znajdowała się w tym czasie empora, na którą przeniesiono pozytyw.

²⁴ “ad quam muratis ascendit[is] gradib[is]”

²⁵ Akta wizytacji z 1701, A.V. sygn. 46, Archiwum Diecezjalne w Płocku;

²⁶ Do soboru watykańskiego II baptysterium, chrzcielnice sytuowano poza prezbiterium. Ponadto w kościele zakonnym, jakim była świątynia w Szczepankowie, prezbiterium przeznaczone było w strefie *sacrum* dla kapłana a chór mniejszy czyli chór zakonny - dla benedyktynów.

²⁷ Akta wizytacji z 1709, sygn. Archiwum Diecezjalne w Płocku, A.V. 260;

²⁸ *pobok kościoła* – oznacza wg interpretacji Ks. Prof. M.M. Grzybowskiego- wewnątrz po bokach nawy;

Niemalą wątpliwość budzi interpretacja wzmianki o czterech murowanych filarach znajdujących się "około kościoła". Zapewne mowa tu o filarach wewnątrz kościoła, gdyż ich opis wpleciony jest w informacje o wnętrzu świątyni. Natomiast filarów jest nie cztery – a sześć.

Kościół przykryty był stropem drewnianym i malowanym co zostało odnotowane w wizytacji: „podbytką malowaną.” Posadzka w nawach była drewniana a w prezbiterium „w mieyszem Chorze” ceglana.²⁹

W łuku tęczowym „In medioEcclesiae a Crucifix na balku y osoby po bokach obudwu rznięte Schnickersko robotą”. „Drzwi w tem Kościele czworo”

W pocz. XVIII w. „przy skarbcach ad cornuEwangelij in medioEcclesia” wystawiona była „ambona z ApostołyŚwiętomy Farbo malowanemy”.³⁰ Znajdowała się jak obecnie po stronie Ewangelii, „in medioecclesiae”.

„Zakrystya tego Kościoła murowana maiąca w sobie iedne okno a przy sobie górnych na conservatiję różnych sklepów dwa alias skarbców. W Zakrystyiestiedna szafa do zachowania Monstranciey druga do zachowania Komeszek dla dzieci. Także iest skrzynia do Ornatów Kap i innych rzeczy z Szufladamy.” Uwagę zwraca określenie *górne sklepy*, którego Ks. Walery Żółtowski użył do opisu sklepionych pomieszczeń obok kaplicy – zapewne dla odróżnienia skarbców od krypt, które zazwyczaj były sklepione kolebkowo. Forma niskich skarbców mogła budzić takie skojarzenia. Ponieważ w dotychczasowych opisach była mowa o zakrystii i jednym skarbcu, a w tym, wymienione są trzy pomieszczenia – można przypuszczać, że między 1609 r. a 1693 r. powstała ściana działowa. (prawdopodobnie w miejscu gdzie widać na planie w artykule A. Szyszko Bohusza z 1911 r.).

W kościele było już pięć ołtarzy: Ołtarz Wielki Dolorosa BVM, ołtarz Różańcowy, św. Anny, Przemienienia Pańskiego, św. Józefa.

W dzwonnicy znajdowały się trzy dzwony - jeden potrzebował odnowienia. Mały dzwonek był w sygnaturce „na kościele”. Na cmentarzu przykościelnym stała stara kaplica. Cmentarz był „oparkaniony balami, dylami, na nowo”, z trzema furtami. Na cmentarzu ustawiono figurę.

Ksiądz wspominał też przykre zdarzenie, które miało miejsce „za ks. Romana” gdy „kielich z pateną y krzyż wielki Szwedzi zabrali.”

²⁹ „Posadzka (...) w połowie drzewniana a w mieyszem Chorze Ceglana.”Akta wizytacji z 1709, sygn. A.V. 260, Archiwum Diecezjalne w Płocku;

³⁰ podczas prac konserwatorskich należy sprawdzić zakończenie lizeny dzielącej nawę, na wysokości wejścia na ambonę – czy została ona wtórnie czy pierwotnie zakończona w miejscu zawieszenia baldachimu oraz czy otwór jest wykuty czy pierwotny.

1740

Przed 1740 r. kościół spłonął. W wizytacji biskupiej w sierpniu 1740 r.³¹ napisano, że kościół został całkowicie spalony, nie był jeszcze odbudowany (*totalitercombustanondumreparata*).

W wizytacji opisano srebro, szaty, chorągwie, obrazy, księgi. Szczegółowo została opisana zakrystia „murowana (...), sklepiąca, skarbców w niej dwa, dla konserwacji rzeczy, okno jedno, szafa jedna pro conservatione srebra, druga pro conservationeapparatus, i skrzynia.

Do zakrystii „ołtarze z kościoła ponoszone i Krześnica (...). W tej zakrystii ołtarzyk złożony, na którym cyborium cum venerabili, gdzie y nabożeństwo odprawia się. Olea Sacra cum conservatoris cynowe. Pozytyw stary. Dzwonów dwa jeden mały, drugi większy. Stoją na słupach. Chrześnica. Monstrancja wielka srebrna in parte wytlaczana nowa (stara została skradziona w 1730 r.) Kielichów nowych trzy wewnątrz wytlaczonych (...)

Prepozyt kościoła w Szczepankowie ks. Grzegorz Babacki, odbudował własnym sumptem i parafian szczyty [? *verticem*] kościelne, spichlerze i inne nowe zabudowania. Do akt dołączony został *DecretumReformationis*, w którym określono konieczne do wykonania prace. Mianowicie należało przykryć/osłonić kościół i dzwonnice, zabezpieczyć drzwi kościoła, zakupić nową monstrancję i dwa kielichy, ponieważ dawne zostały skradzione. Ponadto zalecano wznieść szpital dla biednych. Z dokumentów tych wynika, że pozostawione po pożarze nieosłonięte mury kościoła będą ulegać dalszemu zniszczeniu i nie sposób ich restaurować – konieczna była ich odbudowa. Przewidywano duże koszty i planowano przeznaczyć na ten cel 400 talarów z dawnych legatów.

Kościół odbudowano ze zniszczeń. Ze współczesnych opracowań i badań dendrochronologicznych wiadomo, że w 1740 r. powstała nowa więźba storczykowa nad nawą i prezbiterium, a trzy lata później w 1743 r. wykonano nową konstrukcję nad wieżą.³² Do kościoła wstawiono nowe ołtarze z 1753 r., wykonano także nową ambonę i prospekt organowy oraz, nieistniejącą obecnie, belkę tęczową, mającą formę dwóch karbowanych wstęg, ozdobionych liśćmi i rozetkami. Na belce opierał się krucyfiks (*fot. z 1906 r. UJ*).

W 1793 r. wieś została przejęta od benedyktynów przez rząd pruski.³³ W pocz. XIX w. stanowiła dzierżawę rządową w rękach Stanisława Skarżyńskiego, a następnie Antoniego Bykowskiego, sędziego pokoju pow. łomżyńskiego. Ok. 1820 r., jako posag Józefy Bykowskiej, córki Antoniego, przeszła w posiadanie generała Wojska Polskiego Ottona Henryka Milberga.³⁴

³¹ Akta wizytacji z l. 1739-1740, sygn. A.V. 263, Archiwum Diecezjalne w Płocku;

³² Warchoń M., Badania konstrukcji dachowych kościoła pw. śś. Wojciecha i Małgorzaty w Szczepankowie (Ważny T., Badania dendrochronologiczne), 2015 r., mpis Zbiory WUOZ Delegatura w Łomży;

³³ Katalog zabytków sztuki w Polsce, s. 60.

³⁴ Henryk Milberg (1785–1863). W roku 1810 został adiutantem gen. J. Chłopickiego. Uczestniczył w kampanii hiszpańskiej (1808–1811). Brał udział w bitwach pod Saragossą, Tudelą, Saguntem. Walczył pod Smoleńskiem i Lipskiem (1812–1813). W 1815 r. wstąpił do armii Królestwa Polskiego, obejmując stanowisko szefa sztabu Dywizji Gwardii Królewskiej. W 1820 r. awansował na pułkownika. W 1829 r. otrzymał stopień generała brygady. W powstaniu listopadowym, dowodząc 1. BP, walczył pod Grochowem. W marcu 1831 roku objął dowództwo 4. Dywizji Piechoty. Uczestniczył w wyprawie tysońskiej oraz obronie Warszawy. Po upadku powstania został zesłany do Włogdy (Encyklopedia Wojskowa, t. V, s. 495–496; A. Romanow, Milberg Henryk, PSB, t. XXI, Warszawa – Kraków 1976, s. 194–195; M. Tarczyński, Generalicja powstania listopadowego, s. 375). Paweł Suchanek, GENERAŁ ANTONI JANKOWSKI (1783 – 1831)

XIX w.

W 1822 r.³⁵ proboszczem był Ks. Andrzej Kolumban Wnurowski Opat Kłaustralny Płocko Pułtusi „na tej Plebani od roku 1802”. Kościół utrzymany jest w dobrym stanie „oprócz podłogi która jest drewniana potrzebuje reparacji.” W tym roku wymurowano kruchtę z wejściem od południa.³⁶ Jej forma znana jest z akwareli w publikacji K. Stronczyńskiego

Opisano, że kościół posiadał trzy wejścia. Wejście południowe prowadziło z kruchty poprzez drzwi „żelazem nabijane”, drugie wielkie drzwi z dzwonnicy „zapierają się drągiem z kościoła, i kłódką na skubel zamykają”, trzecie „na północ zapierają się drągiem, w żelazne kuny w mur wmurowane i kłódką zamykane”. Pokrycie na kościele, również na wieży było z dachówki oprócz „wieżyczek kopuły”³⁷. W szczycie wschodnim osadzona była sygnaturka.

2. Kościół w Szczepankowie od strony pd-zach. Kazimierza Stronczyńskiego *Opisy i widoki zabytków w Królestwie Polskim (1844-1855)*. T. 5, Gubernia Lubelska, Reprint 2014:

Szczyty wieży zabezpieczone były dobrze ankrami żelaznymi. Na jednym szczycie był żelazny krzyż. W wieży były dwa okna od wsch., od pd - cztery, od zach. - sześć.. Znajdowały się w niej 3 konsekrowane dzwony na drzewie osadzone. Do wnętrza dzwonnicy prowadził „wchód wielki wymurowany.” Cmentarz przy kościele był „oparkaniony dylami w części nowemi, ma trzy furty stolarskiej roboty”. Kaplica na cmentarzu została rozebrana z powodu nakazu rządowego. W 1822 r. benedyktyni pułtuscy zrezygnowali z zarządzania parafią w Szczepankowie.³⁸

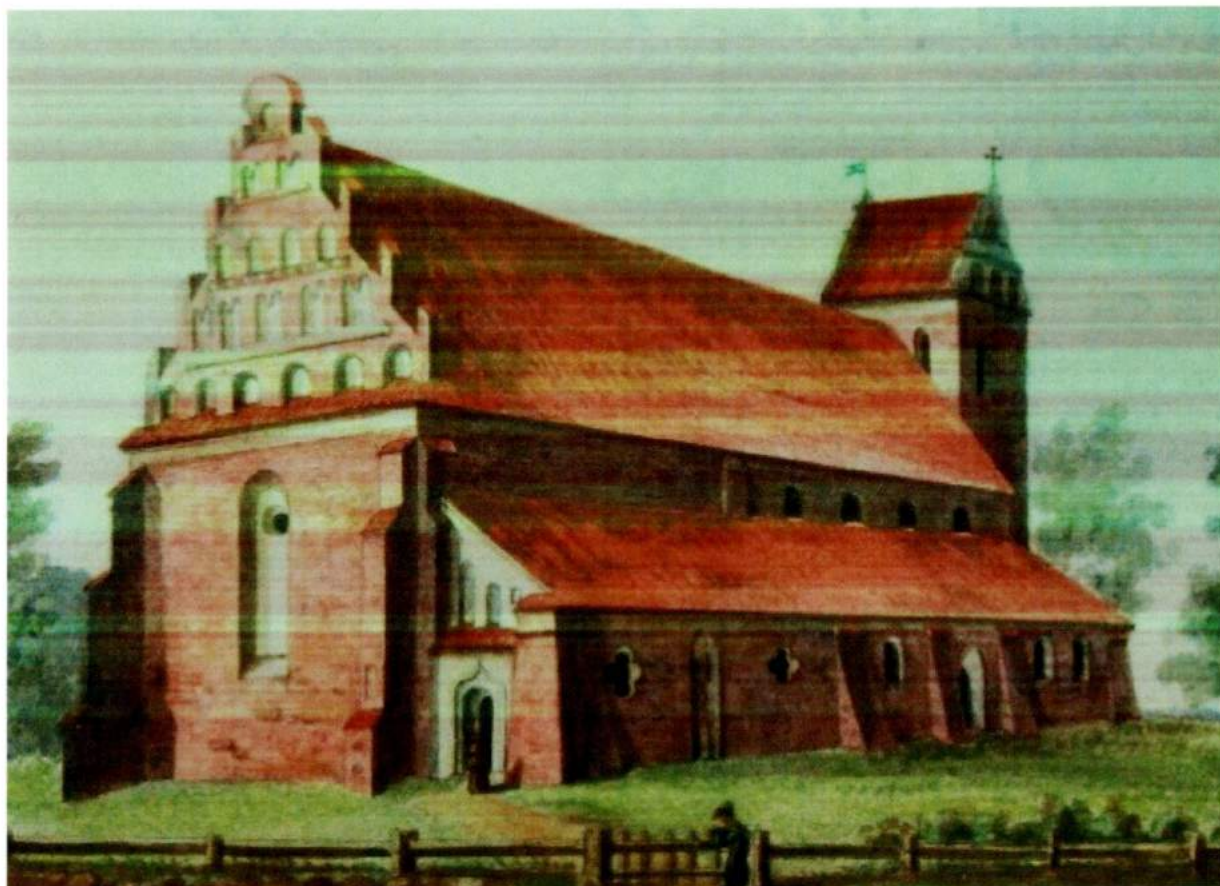
³⁵Ecclesia et Statu Edificiorum, Akta wizyty kościoła Szczepankowskiego z roku 1822; AD Łomża;

³⁶Akta wizyty kościoła Szczepankowskiego z roku 1822; AD Łomża;

³⁷Kopułą nazywano np. w wizytacji z 1857 r. (przypis 38) przykrycie wieży z dzwonami: „Kościół (...) z dzwonnica nad nim z frontu wyniesioną w kopule której umieszczone są trzy dzwony”. Jest tu pewna sprzeczność, ponieważ w dalszym opisie wizytacji z 1822 r. jest informacja, że wieża przykryta jest dachówką.

³⁸Akta wizyty kościoła Szczepankowskiego z roku 1822; AD Łomża sygn

W 1835 r. przeprowadzono remont kościoła „przez JW. Generała Milberg z przyłożeniem się parafii”.³⁹ W 1830 r. właściciel Szczepankowa generał Otton Henryk Milberg przeszedł na katolicyzm. Zdaniem R>Kunkla wówczas zapewne powstał pomysł budowy krypty rodowej⁴⁰. W tym celu z części zakrystii wydzielono kaplicę dostępną z prezbiterium, a pod nią wydrążono kryptę. Zapewne wówczas powstała, być może przez powiększenie wcześniejszego otworu drzwiowego, szeroka arkada zamknięta łukiem kotarowym, prowadząca z prezbiterium do nowoutworzonej kaplicy. Podczas remontu usunięto dwie murowane krypty („groby

3. Kościół w Szczepankowie od strony pd-zach. Kazimierza Stronczyńskiego opisy i widoki zabytków w Królestwie Polskim – Gubernia Augustowska, Album VI, Kazimierza Stronczyńskiego Opisy i widoki zabytków w Królestwie Polskim (1844-1855). T. 5, Gubernia Lubelska, Reprint 2014:

murowane”). Zdaniem I. Galickiej w tym czasie wybite zostało wejście do północnego przedsionka nad kryptą Milbergów.⁴¹ Niestety, w aktach wizytacji przeprowadzonej cztery lata po remoncie w 1839⁴² znajduje się jedynie informacja, o zakrystii, że jest „murowana, z szufladami i innymi rekwizytami na sprzęty kościelne.” Remont zapewne nie obejmował dachów, gdyż opis potwierdza stan z 1822 r. – dach w całości pokryty dachówką, dwa szczyty wieży, „dobrze ankrami żelaznymi opatrzone.” W niej znajdują się trzy dzwony, jeden wielki, dwa mniejsze.

³⁹ Akta kościoła parafialnego Szczepankowo, AD Łomża sygn. 366

⁴⁰ Kunkel R.M., *Kościół w Szczepankowie*, „Mazowsze”, 2000, R. VIII, nr 13, s. 75-84;

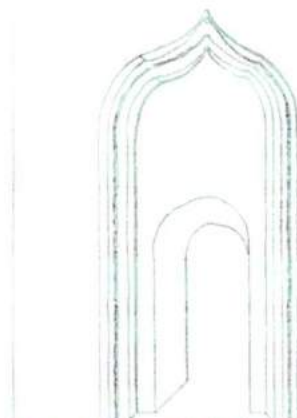
⁴¹ Katalog zabytków sztuki w Polsce, s. 60.

⁴² Akta kościoła parafialnego Szczepankowo, AD Łomża sygn. 366; Zapewne przy okazji remontu zmierzono kościół: długość kościoła wynosi łokci 75, szerokość łokci 30, wysokość 32, Wysokość dzwonnicy łokci 40;

Ponadto, po remoncie „wszystkie części tak wewnętrzne jako też i zewnętrzne kościoła są (...) w dobrym stanie.” Kościół posiada drzwi wielkie jedne, małych cztery. Sygnaturka jest we wschodnim szczycie. Reparacji potrzebowały organy.

Na zewnątrz kościoła „cmentarz (...) od wschodu słońca oparkaniony przez teraźniejszego proboszcza, a od zachodu murem obwiedziony i barierkami przez JW. Milberg zabezpieczony od zwierząt domowych - ma dwa wchody dobrze zamykane i trzecią bramę przez dziedzica zrobioną.” Na cmentarzu nadal nie ma kaplicy.

Zdaniem R. Kunkla w 2. ćw. XIX w. przebudowano zakrystię, wykonano portale w prezbiterium, wprowadzono okna czwórlistne, zmieniono kompozycję ściany pn i wejścia.⁴³ Potwierdzają to opisy kolejnej wizytacji z 1857 r.⁴⁴, w których wzmiankowana jest kaplica kolatorska. Po prawej stronie ołtarza dużego było wejście do zakrystii, w której znajdowały się drzwi żelazne oraz „drugie do wyjścia na cmentarz drewniane z zaporą” a „dalej skarbiec, i kaplica Kollatorska”. Wygląd elewacji kościoła z poł. XIX w. przedstawia akwarela w dziele Kazimierza Stronczyńskiego „Opisy i widoki zabytków starożytności w Królestwie Polskim (1844-1855)”⁴⁵

4. Portal w zakrystii kościoła w Szczepankowie od strony wsch. Kazimierza Stronczyńskiego *Opisy i widoki zabytków w Królestwie Polskim (1844-1855). T. 5, Gubernia Lubelska. Reprint 2014: Album VI, rys. s. 75*

⁴³wg R. Kunkla

⁴⁴Akta kościoła parafialnego Szczepankowo, AD Łomża, sygn.. 366, Spis majątku 1858;

⁴⁵ Kazimierza Stronczyńskiego *Opisy i widoki zabytków w Królestwie Polskim (1844-1855). T. 5, Gubernia Lubelska* / oprac. J. Teodorowicz-Czerepińska przy udziale G. Michalskiej i J. Studzińskiego ; oprac. zb. pod red. J. Kowalczyka. Reprint 2014;

W poł. XIX w. opis i rysunki Stronczyńskiego. Nawa kościoła nie jest wydzielona od prezbiterium. Kościół z zewnątrz „z cegły na czerwono”, w głębi tylko wnęków i na szlaku podgzymsowym tynkiem obrzucony, albo (...) pobielony.” W kościele urządzona jest już Kaplica Kollatorska. Wnętrze przykrywa „sufit, w części kapłańskiej dość grubo pomalowany, na nawie zupełnie nagi.” Kościół nakryty był dachówka holenderką

Z opisów wizytacji w 1857 r.⁴⁶ wynika, że bryła kościoła nie zmieniała się. Wzmiankowana jest dzwonnica, nawa lewa, prawa, szczyt wschodni, kruchta:

„Kościół masiw murowany dawnej struktury stoi frontem na zachód z dzwonnica nad nim z frontu wyniesioną w kopule której umieszczone są trzy dzwony, sygnaturka zaś z tyłu kościoła w facjacie, z przybudowaniami bocznymi, to jest: nawa lewa, nawa prawa, kruchta. Wewnątrz na trzech filarach. (...) Podłoga i sufit z desek.”

Lokalizacja ambony została opisana podobnie jak w pocz. XVIII w. – „za skarbcem i kaplicą”.

Przed Wielkim Ołtarzem były „kraty drzewiane z dwiema bocznymi otworami do przejścia bez drzwiczek”.

5. Kościół w Szczepankowie. Portal w Kaplicy Kollatorskiej. Kazimierza Stronczyńskiego Opisy i widoki zabytków w Królestwie Polskim (1844-1855). T. 5, Gubernia Lubelska. Reprint 2014:Album VI, rys. s. 75

W wizytacji znajdujemy pierwszy opis drewnianej empory zachodniej: „Chór i organy urządzone są nad drzwiami frontowymi z desek umocowane przy filarach końcowych”

Oprócz drzwi zachodnich tj. „drzwi wielkie na hakach i zawiasach bez zamku, drągiem od środka zasuwające się” były jeszcze drugie, południowe, prowadzące z kruchty do kościoła „na zamek” oraz drzwi z kruchty na zewnątrz „na kłódkę zamykającymi się.” Drzwi w skarbcu były bez zamka.

W kościele było sześć ołtarzy: Ołtarz Wielki, dwa większe „po obu stronach”,⁴⁷ w nawach dwa mniejsze, a szósty „w kaplicy” –

zapewne kaplicy kollatorskiej. Ławki znajdowały się „po obu stronach 3 a innych mniejszych 5, konfesjonałów 4.”

W kolejnych latach stan kościoła nieco się pogorszył. W 1885 r.⁴⁸ dachy wymagały napraw chociaż w międzyczasie – po wykonaniu akwareli w *Opisach...* Stronczyńskiego - dachy naw bocznych pokryte zostały „blachą żelazną niedawno pomalowaną.” Dachówka nad nawą główną i dzwonnicy, w wielu miejscach była popękana, dach zaciekał i potrzebował „rychłego przełożenia”.

„Mury zewnętrzne kościoła nietynkowane” znajdowały się w dobrym stanie „z wyjątkiem facjaty [szczytu wsch.], skarp i przy fundamentach i narożników które zębem czasu (...) są poszczerbione. Wewnątrz pobielony sufit z desek malowany olejno.” Podłoga była drewniana „mocno nadgniła,

⁴⁶Akta kościoła parafialnego Szczepankowo, AD Łoża, sygn.. 366, Spis majątku 1858;

⁴⁷ Nie wynika jasno jaka jest ich lokalizacja

⁴⁸Spis Fundiinstrucji Parafii Szczepankowskiej sporządzony dnia 4 grudnia 1885 r.; Akta kancelarii kurialnej Biskupa Augustowskiego dotyczące się kościoła parafialnego w Szczepankowie, AD Łomża, Sygn.. 368

szczególniej w bocznych nawach i w zakrystii". W dzwonnicy i kruchcie pd, zwanej tu babińcem był „bruk z drobnych kamieni ułożony”.

Nadwieszony balkon chóru zachodniego potrzebował podparcia. Wykonany „z drzewa na belkach drewnianych poziomo w ścianie wmurowanych bez żadnego innego oparcia, skutkiem czego poziom jego się obniżył, więc dla zabezpieczenia od upadku potrzebuje dwóch filarów”.

Wszystkie okna były drewniane ich „ramy drewniane bardzo stare i pogniłe”, przeszklenie „z drobnych szyb ułożone (...) szkło przepalone.” Również drzwi, wszystkie były drewniane, oprócz żelaznych drzwi do zakrystii. „Drzwi frontowych wcale nie ma, zamki i antaby u drzwi zdezelowane”.

Kościół posiadał sześć ołtarzy, podobnie jak w latach poprzednich, przy czym poznajemy nieco bliżej ich lokalizację: „trzy w nawie głównej, po jednym w bocznych i jeden w kaplicy, wszystkie zbudowane z drzewa i suto wyzłocone w roku 1872.” Autor opisu określenie nawa główna odnosi do przestrzeni nawy i prezbiterium. Takie wrażenie postrzegania jednego wnętrza można odnieść patrząc na fot. z 1906 r. gdy ołtarze boczne przesłaniały ścianę tęczową. (fot. wnętrza)

Pozostałe wyposażenie kościoła posiadało jednolitą kolorystykę. Ambona pomalowana była na biało i złocona. Podobnie chrzcielnica „snycerskiej roboty na biało malowana i wyzłocona, ustawiona przy ścianie w prezbiterium i opasana prętem żelaznym”. Również „organy, o dziewięciu głosach i dwóch miechach niezłej struktury, malowane na biało, gzymsy brązem pokryte, na szczycie ozdobione figurą Dawida grającego na arfie.”

W dzwonnicy były trzy dzwony: wielki, średni i najmniejszy. Z powodu wcześniej opisanych nieszczelności dachu, belkowanie na których były zawieszone było w złym stanie, osłabione - „nadgniłe, grozi załamaniem się i woła o jak najrychlejszą restaurację”.

Cmentarz przy kościele od zachodu i północy opasany był murem z kamienia łupanego tążonego na wapno, z wierzchu przykryty cegłą. Ta część była w dobrym stanie. Od wschodu i południa ogrodzenie wykonane z drewnianych sztachet, „ze starości chyli się do upadku”. Na cmentarz prowadziły trzy wejścia: główna brama z dwiema furtkami po bokach i oddzielne dwie mniejsze bramki. Wszystkie bramy osadzone były na murowanych z cegły słupach w dobrym stanie. „Pod mniejszymi bramkami położone są żelazne kraty.”

W 1889 r. w miejscu dotychczasowej kruchty pd z 1822 r., wybudowana została nowa - neogotycka. W tym czasie zmieniono też kształt okien nawy pn na neogotycki, ostrołukowy.⁴⁹

XX w.

W roku 1903 i 1905 na głównej nawie, bocznych i dzwonnicy wykonano pokrycie dachu z blachy ocynkowanej. Rok remontu upamiętnia metalowa chorągiewka na wieży. Nie jest znany jego zakres.

W 1912 r. ukazał się artykuł A. Szyszko-Bohusza w Sprawozdaniach komisji do badań historii sztuki, w którym opublikowane zostały fotografie kościoła i jego opis. Wykonane zostały rysunki architektoniczne. Rzut przyziemia udokumentował ówczesne rozplanowanie zakrystii i jej sklepienie – różniących się od stanu obecnego. W przyziemiu wieży widoczne są wnęki obecnie zamurowane. Zakrystia mianowicie posiadała sklepienie krzyżowe. Portale zachodnie posiadały

⁴⁹ Katalog zabytków sztuki w Polsce, s. 60.; Grzybkowski A., s. 7

wówczas profilowanie co zostało udokumentowane rysunkami i fotografiami (portal zach. od zewn., portal między nawą i wieżą – od strony nawy). A. Szyszko Bohusz zwrócił uwagę na niezwykle ciekawe i oryginalne rozwiązanie w pomieszczeniach wieżowych na pierwszej i drugiej kondygnacji. Stan tych wnętrz nie zmienił się do dziś. Zwraca uwagę na podobieństwo wieży do architektury świeckiej lub obronnej. W narożach tych izb umieszczono kominki, co dawało asumpt do przypuszczenia, że były to izby mieszkalne dla zakonników, którzy w Szczepankowie nie posiadali budynku klasztorного, rezydowali jedynie na probostwie z dala od swego zgromadzenia w Płocku. Robert Kunkel zwraca jednak uwagę, że pomieszczenie na pierwszym piętrze było pierwotnie otwarte szeroką arkadą do wnętrza nawy i pełniło funkcje empory. Kominek mógł, więc jedynie doświetlać przestrzeń w czasie nocnej modlitwy w liturgii godzin lub ogrzewać osoby znajdujące się w jego bezpośrednim sąsiedztwie. Nie można jednak wykluczyć mieszkalnej funkcji izby na drugim piętrze. Podłoga kościoła była drewniana, z desek. Przegroda dzieląca przestrzeń prezbiterium była drewniana. Widoczna jest też belka tęczowa, ołtarze boczne ustawione są w nawie. Strefę cokołową zdobi ciemna marmoryzacja. Empora chóru zachodniego opiera się na dwóch żeliwnych filarach, zapewne wstawionych wkrótce po 1885 r. gdy zgłaszano potrzebę wzmocnienia konstrukcji chóru. Polichromia na suficie z fasetą półkolistą, pośrodku nawy widoczna jest przedstawienie figuralne.

6. Kościół w Szczepankowie, widok ogólny od północnego wschodu na prezbiterium i elewację boczną. 1906, fot. Stefan Zaborowski, Fototeka Instytutu Historii Sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. sygn. IHSUJ P 008614

W 1912 r. przeprowadzono remont kościoła⁵⁰. W 1913 r. położona „posadzka terrakotowa” w całym kościele: w zakrystii, w kaplicy, w dzwonnicy oprócz kruchty pd.⁵¹

⁵⁰ Katalog zabytków sztuki w Polsce, s. 60.

⁵¹ Spis Fundi Instruct sporządzony w roku 1921, Akta parafii Szczepankowo dekanatu Łożyńskiego od 1919, AD Łomża

W 1915 r. kościół został poważnie uszkodzony podczas działań wojennych. Zniszczona była wieża, dach,⁵² sufit był „pocięty przez pociski,”⁵³ Trzy dzwony i sygnaturka zostały przewiezione do Rosji. Zniszczony został mur ogrodzenia.

Wizytacja w 1919⁵⁴ opisuje stan kościoła po wojnie. W maju 1919 r. zniszczenia wojenne murów wieży, dachu, stropu nie zostały jeszcze naprawione. Zakupiono mały dzwon. Zakrystia przykryta była stropem. Zamurowane już były drzwi z zakrystii na cmentarz. Dostęp do niej był tylko z wnętrza kościoła. Organy siedmiogłosowe znajdowały się w złym stanie.

W 1921 r.⁵⁵ mury kościoła z zewnątrz nietynkowane, były w dobrym stanie z wyjątkiem wieży, w których widoczne były wyrwy po pociskach artyleryjskich. Malowany sufit z desek był „pocięty przez pociski.”

Chór w kościele, zbudowany z drewna, „na belkach drewnianych poziomo w ścianie wmurowanych,” oparty był na dwóch filarach żelaznych.

Okna w kościele były drewniane, jedynie ramy w trzech oknach w prezbiterium – żelazne. Oszklenie „z drobnych szyb ułożone”.

Cmentarz przy kościele opasany murem z kamienia łupanego łączonym na wapno, „nakrycia nie ma żadnego i pozbijany przez działania wojenne”. Na cmentarz kościelny prowadziły cztery wejścia: główna brama z dwiema furtkami z boków, i oddzielnie dwie bramki mniejsze, wszystkie osadzone pomiędzy słupami murowanymi z cegły były w złym stanie. Pod dwoma mniejszymi bramami położone są żelazne kraty. Cmentarz kościelny przy parkanie obsadzony jest drzewami lipowymi i kasztanowymi w małych odstępach. Na tym cmentarzu od strony północnej znajduje się kapliczka z cegły blachą żelazną kryta zbudowana kosztem rodziny Grabowskich pod którą złożone zwłoki osób tej rodziny, służy ona również dla chwilowego pomieszczenia ciał zmarłych przed odprawieniem nabożeństwa żałobnego i przeniesienia na cmentarz grzebalny.⁵⁶

W łuku tęczowym zawieszony był „pod sufitem” wielki drewniany Krzyż. W złym stanie były organy o ośmiu głosach i jednym miechu. Nadal w kościele nie było dzwonów, prócz małej sygnaturki.

Około 1920 przeprowadzono remont kościoła.⁵⁷

W 1928⁵⁸ stwierdzono potrzebę gruntownej naprawy dachu kościoła oraz okien, które trzeba zastąpić nowymi. Drzwi zakrystyjne należało obić blachą w celu zabezpieczenia kościoła lub zakrystii przed pożarem. Naprawy wymagały organy. Podtrzymano też zakaz grzebania pod kościołem osób świeckich oraz umieszczania tablic pośmiertnych na ścianach kościoła. W 1929 r. poprawiony został dach kościelny.

⁵²VisitatiopastoralisDioecesisSeinensissiveAugustoviensis, Akta parafii Szczepankowo od dekanatu Łożyńskiego 1919, AD Łomża

⁵³Spis FundiiInstruct sporządzony w roku 1921, Akta parafii Szczepankowo dekanatu Łożyńskiego od 1919, AD Łomża

⁵⁴VisitatiopastoralisDioecesisSeinensissiveAugustoviensis, Akta parafii Szczepankowo od dekanatu Łożyńskiego 1919, AD Łomża

⁵⁵Spis FundiiInstruct sporządzony w roku 1921, Akta parafii Szczepankowo dekanatu Łożyńskiego od 1919, AD Łomża

⁵⁶Spis FundiiInstruct sporządzony w roku 1921, zawiera też dokładny opis ołtarzy.

⁵⁷Katalog zabytków sztuki w Polsce, s. 62.

⁵⁸Dekret Ordynariusza Diecezji Łomżyńskiej po wizytacji kościoła w 1929 r.; Akta parafii Szczepankowo dekanatu Łożyńskiego od 1919, AD Łomża

Porównując stan kościoła na fotografiach z 1912 r. z fot. bez daty oraz stanem powojennym ustalić można zmiany jakie zaszły w jego wyglądzie. Prawdopodobnie prace te wykonano jeszcze przed 1935 r. ponieważ od tego czasu, w wizytacjach wymieniana jest lamperia.

Mianowicie skute zostały ościeża obu portali wieży, zmiana okna w zakrystii z czwórlistnego na ostrołukowy, zamurowano wyjście wsch. z zakrystii, wykonano betonową lamperię z profilowanym gzymsem wewnątrz kościoła.

W latach 1935-1938⁵⁹ kościół był w dobrym stanie, dachy szczelne. W kościele nie było wilgoci, jedynie „na jednej ścianie nad lamperią nie trzyma się farba”. Ołtarze nie wymagały naprawy. Jednym z zaleceń wizytacji z 1935⁶⁰ było wykonanie żaluzji w oknach w wieży kościelnej „aby belki i wewnętrzne ściany zabezpieczyć przed śniegami i deszczem”.

Po drugiej wojnie światowej w 1945 r. stopień zniszczeń kościoła określono na 1%.⁶¹

Większy remont przeprowadzono w latach 1968-69⁶² podczas którego uzupełniono ubytki cegły w szarpach, wykonano „przecierkę” tynków we wnętrzu boazerię w nawie głównej nawach bocznych oraz polichromie. Założono też ogrzewanie.

Odsłonięto portal wsch. zakrystii, pd wejścia do prezbiterium, okno elewacji zach nawy pd oraz okno w drugiej kondygnacji wieży elewacji pd. W nawie pd usunięto szkarpy narożne wprowadzając w ich miejsce nowe płaskie i szerokie. W nawie pn wykonano dwie nowe szkarpy po bokach portalu przedsionka zakrystii i jedną przy szkarpie narożnej zach. Całą powierzchnię nawy, dolną część elewacji pd prezbiterium i elewacji wsch. pomalowano imitacją muru ze spoinami 3-4 cm. Obwiedziono podokapowe pasy bielone kolorem żółtym.

Dach kaplicy grobowej Grabowskich przykryto blachą ocynkową.

W 1970 przeprowadzono remont ogrodzenia: naprawiono betonowe daszki, uzupełniono wątki murów, wykonano schody przed główną bramą oraz betonowy chodnik wokół kościoła.⁶³

Po 2006 przeprowadzono remont dachu i szczytu wieży.

Głównym celem prac jest uchronienie budynku przed katastrofą budowlaną i zabezpieczenie tkanki zabytkowej. Stan dachu, który zupełnie stracił swoje właściwości ochronne, bezpośrednio wpływa na dewastacje i postępujące w bardzo szybkim tempie zniszczenia wszystkich innych warstw obiektu w tym drewnianego stropu i odkrytych polichromii we wnętrzu.

⁵⁹Akta parafii Szczepankowo dekanatu łżyńskiego od 1919, AD Łomża

⁶⁰Akta parafii Szczepankowo dekanatu łżyńskiego od 1919, AD Łomża

⁶¹WJemielity, Zniszczenia kościołów i zabudowań parafialnych w Diecezji Łomżyńskiej w okresie II wojny światowej. [w:] Kościół Katolicki na ziemiach Polski w czasie II wojny światowej, t. 7, Materiały i studia, z. 3, pod red. ks. Fr. Stopniaka, Warszawa 1978, s. 336-352.

⁶²Katalog zabytków sztuki w Polsce, woj. łomżyńskie, 60. Karta zabytku nieruchomego 1986 r., Grzybowski A.

⁶³Karta zabytku nieruchomego 1986 r.

3.1. Zakres zamierzenia budowlanego

3.1.1. „Projekt architektoniczno-budowlany termomodernizacji kościoła p.w. św Wojciecha biskupa męczennika w Szczepankowie gm Śniadowo.” obejmuje:

I Prace termomodernizacyjne na poddaszu i więźbie dachowej

a) Dezynsekcja i zabezpieczenie więźby dachowej:

Etap I

- Zabezpieczenie budynku

W pierwszym etapie prac zostanie udostępniony budynek kościoła, z którego należy usunąć wszelki ruchomy sprzęt elektroniczny. Następnie zostanie zabezpieczone wyposażenie i urządzenia, które tego wymagają. Obiekt będzie przygotowany do zabiegu poprzez doszczelnienie konieczne do utrzymania roboczego stężenia gazu. Wykonane też zostanie zabezpieczenie przed ewentualną korozją urządzeń na stałe zamontowanych w pomieszczeniach. Poprzez szczelne pomieszczenie uważa się takie, w którym uszczelnione na stałe są wszelkie możliwe ujścia gazu (spojenia, pęknięcia, otwory wlotowe i wylotowe, drzwi, okna i klapy). W miejscach lub pomieszczeniach przeznaczonych do gazowania zostaną zabezpieczone wrażliwe urządzenia elektryczne i elektroniczne i elementy, które mogą być podatne na negatywne działanie gazu.

- Fumigacja

Po upewnieniu się, że pomieszczenie jest szczelne (potwierdzone protokołem) przeprowadzony będzie proces fumigacji pomieszczeń, polegający na wyłożeniu na ponumerowanych, niepalnych tackach nośnika preparatu gazowego. Rozmieszczenie tacek rozpoczyna się od najdalszego punktu pomieszczenia w kierunku drzwi wejściowych. Po zabiegu budynek zostanie zamknięty i zabezpieczony taśmą ostrzegawczą oraz tabliczkami z napisami oraz symbolami ostrzegawczymi („NIEBEZPIECZEŃSTWO”, „TRUJĄCY GAZ”, „WSTĘP WZBRONIONY”), oraz danymi kontaktowymi wykonawcy.

Po wykonanej dezynsekcji zostanie podpisany Protokół Fumigacji opisujący cały proces, zalecenia oraz termin otwarcia obiektu. Wokół gazowanego terenu zostaną umieszczone napisy ostrzegawcze,

Zostanie zastosowany produkt Phostoxin 56 GE

Producent: Detia Freyberg GmbH, Dr. Werner-Freyberg Str.II, D-69514 Laudenbach, Republika Federalna Niemiec, tel. +49 62017080, fax: +49 6201708402, e-mail: export@detia-degesch.de

Zawartość substancji czynnej : fosforek glinu - 56%.

Zezwolenie MRiRW nr R - 6812010 z dnia 01.09.2010 r.

zmienione decyzją MRiRW nr R,7612014d z dnia 06.03.2014 r.

Opis Działania:

Phostoxin 56 GE jest środkiem owadobójczym w formie tabletek emitujących gaz drogą reakcji chemicznej, przeznaczony do dezynsekcji przestrzeni zamkniętej.

Działanie fosforowodoru polega na paraliżu zwalczanego szkodnika po przedostaniu się gazu do jego organizmu.

Jedna tabletko o masie 3 g wydziela 1 g fosforowodoru.

Zakres stosowania i dawki: Zostanie zastosowana dawka: 1,74g fosforowodoru na m³ = 174/tabletek/100 m³. Czas działania (ekspozycji) fosforowodoru: w zależności od temperatury, wilgotności oraz od technologii zabiegu: 3-21 dni.

- **Odgazowanie**

Zdjęte zostaną wszelkie zabezpieczenia oraz uszczelnienia zamontowane przed przystąpieniem do procesu fumigacji. Po upływie przewidzianego czasu działania środka (określonym w Protokole Fumigacji) obiekt zostanie odgazowany oraz wywietrzony, zostaną zabrane tacki z nośnikiem fumigantu i przekazane do utylizacji. Zakończenie wietrzenia zostanie potwierdzone pomiarem stężenia PH₃ w powietrzu. Wstęp do fumigowanego obiektu jest bezpieczny po określeniu stężenia fosforowodoru w powietrzu, które nie może przekraczać wartości NDS = 0,1 mg/m³. Po przewietrzeniu obiekt będzie w stanie zdatnym do przebywania w nim ludzi. Na mocy protokołu zdawczo-odbiorczego obiekt zostanie przekazany do użytkowania Zleceniodawcy

Etap II

- **Impregnacja**

Zabezpieczona zostanie elewacja, konstrukcja dachu i strop

Przed zastosowaniem środka, zarówno w przypadku drewna litego jak i drewna klejonego warstwowo, należy przeprowadzić w minimalnym stopniu oczyszczanie, wytarcie szczotką lub odkurzenie. Impregnacja elewacji oraz poddasza zostanie przeprowadzona metodą żelowania preparatem Xilix Gel zawierającym substancje biobójczą (Permetrynę).

Zabezpieczenie polega na dokładnym nanoszeniu żelu głęboko penetrującego przy użyciu pompy ciśnieniowej bezpośrednio na drewno. Żel poprzez zawarte w sobie substancje biobójcze zabija szkodniki oraz zabezpiecza drewno przed ponowną infestacją. Xilix żel dzięki tiksotropowej formule pozwala na nakładanie grubych warstw bez spływania, zmniejsza liczbę warstw niezbędnych do uzyskania wymaganej dawki preparatu, pozwala uniknąć wiercenia i wtryskiwania.

Preparat jest bezbarwny i nie powoduje żadnych uszkodzeń, zmian struktury drewna czy koloru.

Impregnację wykonują pracownicy posiadający ukończony kurs stosowania preparatu Xilix gel zachowując przy aplikacji wytyczne producenta ujęte w karcie produktu.

b) Wykonanie izolacji termicznej połaci dachu.

Wykonanie rusztu drewnianego pod mocowania płyt izolacji termicznej o współczynniku lambda o wartości 0,022[W/m·K]. Płyty zostaną umieszczone jedynie między krokwiami w ten sposób by nie zatracić unikalnej wartości XVIII wiecznej więźby dachowej, a poszczególne krokwie były widoczne i nie zostały zakryte.

II Prace termomodernizacyjne przy posadzce w prezbiterium

a) Demontaż istniejącej posadzki:

ostrożne rozebranie posadzki z płytek ceramicznych, rozebranie i wywóz podkładu.

b) Prace i sondażowe badania archeologiczne po usunięciu warstw podposadzkowych.

c) Wykonanie warstw podbudowy

wykonanie podkładu betonowego o grubości 10 cm, wykonanie izolacji przeciwwilgotnościowej i przeciwwodnej z folii polietylenowej szerokiej na całej powierzchni, wykonanie jednej warstwy izolacji cieplnej na sucho-XPS 10 cm, wykonanie instalacji ogrzewania podłogowego wodnego, wykonanie szlichty.

d) konserwacja wybranej części odzyskanych płytek ceramicznych,

odgrzybienie, oczyszczenie powierzchni metodą ścierną, oczyszczenie powierzchni przegrzaną parą wodną, wspomaganą preparatami chemicznymi Remmers Alkutex Fassadenreiniger-paste - środek do czyszczeni ceramiki – lub analogiczny.

e) ułożenie posadzki w prezbiterium

ułożenie nowej posadzki ceramicznej zamówionej i wykonanej na wzór historycznej na całej powierzchni prezbiterium. Wkomponowanie w posadzkę odzyskanych płytek ceramicznych, historycznych z początku XX wieku. Spoinowanie i fugowanie, założenie warstw zabezpieczających i pielęgnujących.

3.2. Charakterystyczne parametry obiektu.

4. Wysokość obiektu	25,80 m
5. Kubatura brutto	11 328,64 m ³
6. Powierzchnia zabudowy	877,66 m ²

01. Sień główna	17,35 m ²	06. Magazyn	20,56 m ²
02. Nawa główna	210,77 m ²	07. Krypta	11,42 m ²
03. Nawa boczna pn	92,79 m ²	08. Zakrystia	30,29 m ²
04. Nawa boczna pd	84,16 m ²	09. Sień boczna	15,14 m ²
05. Prezbiterium	139,40 m ²	10. Empora	17,09 m ²

2.6. Ochrona przeciwpożarowa²

Wg §4 ust 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 września 2021 r. w sprawie uzgadniania projektu zagospodarowania działki lub terenu, projektu architektoniczno-budowlanego, projektu technicznego oraz projektu urządzenia przeciwpożarowego pod względem ochrony przeciwpożarowej (Dz. U. z 2021 r., poz. 1722).

Budynek wysoki (W) (H>25 m < 55m od poziomu terenu przy najniżej położonym wejściu)

5 kondygnacji	klasa B, ZL I
Długość drogi ewakuacji	28 m
Środki gaśnicze	hydranty zewnętrzne
Ściany nośne z cegły ceramicznej pełnej (grubość 28, 81 i 126 cm)	REI 240
Strop drewniany	REI 30
Wieżba drewniana, odsłonięte elementy zabezpieczone farbą reaktywną Promadur	RE 30
Połąc dachowa Płyty izolacyjne PIR 100	RE 30

2.6.1. Dane ogólne.

powierzchnia zabudowy	877,66 m ²
powierzchnia wewnętrzna	638,90 m ²
wysokość budynku:	25,8 m
liczba kondygnacji podziemnych:	1
liczba kondygnacji nadziemnych:	5

Budynek z uwagi na wysokość oraz liczbę kondygnacji nadziemnych zakwalifikowany jest do budynków wysoki (W)

2.6.2. Charakterystyka zagrożenia pożarowego (parametry pożarowe materiałów niebezpiecznych pożarowo oraz zagrożenia wynikające z procesów technologicznych i zależnie od potrzeb - charakterystyka pożarów przyjętych do celów projektowych).

Obiekt jest budynkiem użyteczności publicznej. W budynku nie będą występowały materiały niebezpieczne pożarowo, o których mowa w §2 ust. 1 rozporządzenia MSWiA z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2010 r., nr 109, poz. 719; zm. Dz. U. z 2019 r., poz. 67; zm. Dz. U. z 2022 r., poz. 1620).

Parametry występujących substancji palnych:

- Drewno i płyty drewnopochodne używane do wystroju wnętrz i mebli. Temperatura zapalenia od 250°C do 400°C, w zależności od rodzaju, gatunku materiału i jego wilgotności. Drewno pochodzenia iglastego ma niższe temperatury zapalenia niż pochodzenia liściastego, a płyty drewnopochodne wyższe. Szybkość rozwoju ognia zależy od grubości danych elementów oraz od dostępu do nich powietrza. Drewno zabezpieczone preparatami przeciwogniowymi spowalniają proces jego zapalenia.
- Tkaniny-używane w tekstyliach, ubraniach, dekoracjach, itp. Temperatura zapalenia tkanin bawełnianych 220°C, tkanin lnianych i jedwabnych 300°C, tkaniny pochodzenia nieorganicznego (sztuczne), zapalają się powyżej 200°C.
- Tworzywa sztuczne używane w izolacjach kabli elektrycznych, obudowach sprzętu elektronicznego i elektrycznego, itp. Temperatura zapalenia waha się od 200°C do 400°C, w zależności od rodzaju tworzywa. W czasie pożaru większość z nich topi się, tworząc krople. Dymy i gazy pożarowe powstałe w wyniku pirolizy i spalania są z reguły trujące, bądź drażniące. Część z nich jest bezbarwna. Szybkość palenia się tworzyw jest stosunkowo duża, ponieważ w warunkach pożaru zachowują się jak ciecze palne, tzn. palą się również ich palne pary. Spadające lub płynące krople przyczyniają się do szybkiego rozwoju pożaru.

2.6.3. Klasyfikacja pożarowa projektowanego budynku z uwagi na przeznaczenie i sposób użytkowania

Z uwagi na przeznaczenie i sposób użytkowania budynek będzie zakwalifikowany do budynków kultu religijnego, charakteryzowanych kategorią zagrożenia ludzi ZL I.

2.6.4. Kategoria zagrożenia ludzi oraz przewidywana liczba osób na jednej kondygnacji i pomieszczeniu, których drzwi ewakuacyjne powinny otwierać się na zewnątrz.

Po remoncie bez zmian budynek będzie zakwalifikowany do kategoria zagrożenia ludzi ZL I.

2.6.5. Podział budynku na strefy pożarowe.

Uwzględniając przeznaczenie funkcjonalne, budynek stanowi jedną strefę pożarową zakwalifikowaną do kategorii zagrożenia ludzi (KZL). Drugą strefę pożarową stanowi kotłownia. Dopuszczalna powierzchnia strefy pożarowej ZL określa poniższa tabela:

Kategoria zagrożenia ludzi	Dopuszczalna powierzchnia strefy pożarowej w średniowysokim budynku jednokondygnacyjnym
ZL I	2.500 m ²

Po pracach budynek dalej będzie stanowił jedną strefę pożarową zakwalifikowaną do kategorii zagrożenia ludzi ZL I o powierzchni 631,90 m² i drugą w kotłowni 7,00 m². Powierzchnia strefy pożarowej będzie zachowana.

2.6.6. Maksymalna gęstość obciążenia ogniowego stref pożarowych PM

Dla przedmiotowego budynku (strefy pożarowej KZL ZL I) obciążenia ogniowego nie ustala się - obiekt należy do kategorii ZL.

2.6.7. Klasa odporności pożarowej oraz odporności ogniowej i stopień rozprzestrzeniania ognia

- klasa odporności pożarowej budynku „B” (na podst. §212 ust. 3 przepisów techn.-bud. (Dz. U. z 2022 r., poz. 1225);

Klasa odporności pożarowej budynku	Klasa odporności ogniowej elementów budynku ^{4) *)}					
	Gł. nośna	Konstr. dachu	Strop ¹⁾	ściana zewn. ^{1), 2)}	ściana wewn. ¹⁾	przekrycie dachu ³⁾
B	R 120	R 30	RE I 60	E I 60 (o ↔ i)	E I 30	R 30

*) Z zastrzeżeniem §219 ust. 1 (przekrycie dachu o powierzchni większej niż 1.000 m² powinno być nierozprzestrzeniające ognia, a palna izolacja cieplna przekrycia powinna być oddzielona od wnętrza budynku przegrodą o klasie odporności ogniowej nie niższej niż RE 15)

Oznaczenia w tabeli:

R-nośność ogniowa (w minutach), określona zgodnie z Polską Normą dotyczącą zasad ustalania klas odporności ogniowej elementów budynku,

E-szczelność ogniowa (w minutach), określona jw.,

I-izolacyjność ogniowa (w minutach), określona jw.,

(-) nie stawia się wymagań

¹⁾ Jeżeli przegroda jest częścią głównej konstrukcji nośnej, powinna spełniać także kryteria nośności ogniowej (R) odpowiednio do wymagań zawartych w kol. 2 i 3 dla danej klasy odporności pożarowej budynku.

²⁾ Klasa odporności ogniowej dotyczy pasa między kondygnacyjnego wraz z połączeniem ze stropem.

³⁾ Wymagania nie dotyczą nasłonecznienia dachowych, świetlików, lukarn i okien połaciowych (z zastrzeżeniem §218 WT), jeśli otwory w połaci dachowej nie zajmują więcej niż 20 % jej powierzchni; nie dotyczą także budynku, w którym nad najwyższą kondygnacją znajduje się strop albo inna przegroda, spełniająca kryteria określone w kol. ⁴⁾ Klasa odporności ogniowej dotyczy elementów wraz z uszczelnieniami złączy i dylatacjami.

Elementy okładzin elewacyjnych w przypadku montażu będą mocowane do budynku w sposób uniemożliwiający ich odpadanie w przypadku pożaru w czasie krótszym niż 30 minut.

- stopień rozprzestrzeniania ognia przez elementy budowlane

Wszystkie elementy przedmiotowego budynku będą nierozprzestrzeniające ognia (NRO).

Elementy budynku, o których mowa wyżej powinny być:

- wykonane z wyrobów klasy reakcji na ogień: A1; A2-s1,d0; A2-s2,d0; A2-s3,d0; B-s1,d0; Bs-2,d0 oraz Bs-3,d0;
- stanowiące wyrób o klasie reakcji na ogień: A1; A2-s1,d0; A2-s2,d0; A2-s3,d0; B-s1,d0; B-s2,d0 oraz B-s3,d0, przy czym warstwa izolacyjna elementów warstwowych powinna mieć klasę reakcji na ogień co najmniej E;
- posadzka, w tym wykładzina podłogowa co najmniej klasy reakcji na ogień: Bfl-s1; Bfl-s2; Cfl-s1; Cfl-s2 lub A1fl; A2fl-s1; A2fl-s2;
- przykrycie dachu klasy reakcji na ogień: BROOF (t1).

Palne elementy konstrukcyjne dachu zostaną zabezpieczone środkiem ogniochronnym (np. FOBOS M-2 lub M-4) do stopnia niezapalności - zgodnie z opinią Instytutu Techniki Budowlanej w Warszawie zyskają klasę niezapalnych i nierozprzestrzeniających ognia (NRO). Elementy, o których mowa wyżej zostaną zabezpieczone reaktywną farbą ognioochronną PROMADUR® do stopnia niezapalności.

W budynku do wykończenia wewnątrz nie będą stosowane materiały łatwo zapalne, których produkty rozkładu są toksyczne lub intensywnie dymiące. Okładziny sufitów oraz sufity podwieszone będą wykonane z materiałów niepalnych lub niezapalnych, niekapiących i nieodpadających pod wpływem ognia. Na drogach ewakuacji nie będą stosowane materiały łatwo zapalne.

2.6.8. Występowanie materiałów wybuchowych oraz ocena zagrożenia wybuchem

- materiały wybuchowe i wyroby pirotechniczne:

nie dotyczy

- ocena zagrożenia wybuchem:

Według oświadczenia inwestora w budynku i na terenach przyległych nie będą prowadzone procesy technologiczne z użyciem materiałów mogących wytworzyć mieszaniny wybuchowe. W związku z powyższym inwestor odstąpił od dokonania oceny zagrożenia wybuchem (wskazania pomieszczeń zagrożonych wybuchem oraz wyznaczenia w pomieszczeniach i przestrzeniach zewnętrznych odpowiednich stref zagrożenia wybuchem). Budynek nie będzie posiadał pomieszczeń zagrożonych wybuchem.

2.6.9. Warunki oraz przyjęta strategia ewakuacji ludzi

Budynek będzie posiadał trzy wyjście ewakuacyjne.

Dwuskrzydłowe drzwi ewakuacyjnego wyjścia na zewnątrz posiadają szerokość 2,37 m w świetle ościeżnicy.

Długość przejścia ewakuacyjnego wynosić:

- w poziomie parteru 28 m,

Całkowita długość przejścia ewakuacyjnego od najdalszego miejsca w którym może przebywać człowiek, do wyjścia ewakuacyjnego będzie wynosić 28,10 m.

Koncepcja ewakuacji ludzi z przedmiotowego budynku.

Przewiduje się jednoczesną i całkowitą ewakuację ludzi przebywających w przedmiotowym budynku. Scenariusz rozwoju zdarzeń w czasie pożaru sprowadzonego w przedmiotowym budynku oparty został na założeniu, że pożar powstanie w pomieszczeniu użytkowym. Przewiduje on wykrycie pożaru w jego pierwszej fazie rozwoju. Równocześnie następuje ewakuacja całkowita ludzi przebywających w przedmiotowym budynku. W każdym przypadku sprowadzenia pożaru niezależnie od powyższego przewiduje się podjęcie działań wspomagających i kierujących ewakuacją ludzi z budynku przez administratora obiektu.

2.6.10. Dobór urządzeń przeciwpożarowych (oraz innych instalacji i urządzeń służących bezpieczeństwu pożarowemu wraz z określeniem zakresu i celu ich stosowania).

Stałe urządzenia gaśnicze

w budynku nie jest wymagane stosowanie stałych urządzeń gaśniczych, związanych na stałe z obiektem, zawierających zapas środka gaśniczego i uruchamianych samoczynnie we wczesnej fazie rozwoju pożaru.

System sygnalizacji pożarowej

w budynku nie jest wymagane stosowanie systemu sygnalizacji pożarowej, obejmującego urządzenia sygnalizacyjno-alarmowe, służące do samoczynnego wykrywania i przekazywania informacji o pożarze, a także urządzenia odbiorcze alarmów pożarowych i urządzenia odbiorcze sygnałów uszkodzeniowych.

Dźwiękowy system ostrzegawczy

W przedmiotowym budynku nie jest wymagane stosowanie dźwiękowego systemu ostrzegawczego rozgłaszającego sygnały ostrzegawcze i komunikaty głosowe dla potrzeb bezpieczeństwa osób przebywających w budynku.

Urządzenia oddymiające

W przedmiotowym budynku stosowanie urządzeń oddymiających jak również innych rozwiązań techniczno-budowlanych zabezpieczających przed zadymieniem pionowych i poziomych ciągów komunikacji ogólnej nie jest wymagane.

Kurtyny dymowe wyposażone w systemy sterowania

nie dotyczy

Urządzenia zapobiegające zadymieniu

nie dotyczy

Przeciwpowozarowy wyłacznik prądu

Zlokalizowany będzie na zewnątrz budynku.

Oświetlenie awaryjne - ewakuacyjne i zapasowe

w budynku nie jest wymagane stosowanie oświetlenia awaryjnego

Oświetlenie awaryjne - przeszkodowe (dodatkowe).

W budynku nie wymaga się oświetlenia przeszkodowego.

Drzwi, bramy przeciwpowozarowe lub inne zamknięcia wyposażone w systemy sterowania.

Nie dotyczy.

Inne urządzenia lub instalacje służące bezpieczeństwu powozarowemu.

Nie dotyczy.

2.6.11. Przygotowanie obiektu do prowadzenia działań ratowniczych (w tym informacje o punktach poboru wody do celów przeciwpowozarowych, nasadach służących do zasilania urządzeń gaśniczych i innych rozwiązaniach przewidzianych do tych działań oraz dźwigach dla ekip ratowniczych i prowadzących do nich dojściach).

Wewnętrzna instalacja wodociągowa przeciwpowozarowa

Brak.

Nasady służące do zasilania urządzeń gaśniczych i inne rozwiązania przewidziane do zasilania urządzeń gaśniczych

Nie dotyczy.

Dźwigi dla ekip ratowniczych i prowadzące do nich dojścia

W budynku nie jest wymagany dźwig przystosowany do potrzeb ekip ratowniczych.

2.6.12. Usytuowanie budynku z uwagi na bezpieczeństwo powozarowe.

Kościół jest budynkiem wolnostojącym, a odległość do najbliższego budynku wynosi 25,8 m. Ściana zewnętrzna przedmiotowego budynku od strony zbliżenia spełnia wymagania dla ściany oddzielenia przeciwpowozarowego obu budynków, tj. wykonana jest z materiałów niepalnych, nierozprzestrzeniających ogień w klasie odporności ogniowej REI 240.

2.6.13. Rozwiązania zamienne (w stosunku do wymagań ochrony przeciwpowozarowej zastosowanych na podstawie zgody, o której mowa w art. 6c pkt 1 lub 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpowozarowej, w zakresie rozwiązań objętych projektem architektoniczno-budowlanym).

- brak

2.7. Warunki korzystania z obiektu przez osoby niepełnosprawne

Obiekt posiada podjazd dla niepełnosprawnych.

2.8. Wpływ obiektu na środowisko i jego wykorzystywanie oraz na zdrowie ludzi i obiekty sąsiednie

Zamierzenie budowlane nie kwalifikuje się jako przedsięwzięcie mogące potencjalnie negatywnie oddziaływać na środowisko, ludzi i obiekty sąsiednie. Określenia oddziaływania na środowisko dokonano na podstawie rozporządzenia RM z 10.09.2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko ogłoszonego w Dz.U. 26.09.2019 r. Poz. 1839.

2.8.1. Odprowadzania ścieków oraz wód opadowych

Ścieków sanitarnych – brak. Wody opadowe są odprowadzane kanalizacją deszczową. Planuje się budowę zbiornika retencyjnego.

2.8.2. Emisja zanieczyszczeń gazowych i drgań

Brak emisji zanieczyszczeń gazowych i drgań.

2.8.3. Wpływ na drzewostan, powierzchnię ziemi, glebę, wody powierzchniowe i podziemne

Zamierzenie budowlane nie wpływa na w/w elementy otoczenia.

2.8.4. Zapotrzebowanie na energię

20 KW.

2.8.5. Analiza możliwości realizacji alternatywnych systemów zaopatrzenia w energię i ciepło

Nie dotyczy. Oddzielne opracowanie

Architektura

mgr inż. arch.

Magdalena Muszyńska

izba

mgr inż. arch. Magdalena Muszyńska
PROJEKTANT
w spec. architektonicznej i inżynierskiej
udr. PO-0941

podpis

Architektura i konstrukcja

inż.

Izba

PROJEKTOWANIE I NADZÓR INWESTORSKI
inż. Romuald Muszyński
specjalność konstrukcyjna
Nr upr. Bł. 170/70 z dn. 29.12.1977
12-200 Pisz, MALDANIN 18c
tel. 087 42324 77, kom. 601 859 371
NIP 849-102-37-75 REGON 790036440

Romuald Muszyński

podpis

1. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

PROJEKT ARCHITEKTONICZNO-BUDOWLANY

TERMOMODERNIZACJI KOŚCIOŁA

P.W. ŚW WOJCIECHA BISKUPA MECZENNIKA W SZCZEPANKOWIE

GM ŚNIADOWO